N°. 44. 1860.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is ƒ 30 in het jaar; die van de Courant alleen ƒ 20 en die van het Bijblad alleen ƒ 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

DINGSDAG 21 FEBRUARIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad *n°.* 9.) *BESLUIT van den 7den Februarij* 1860, *houdende vaststelling van een reglement en tarief van justitie-kosten en salarissen in strafzaken.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien de wet van den 15den December 1838 (*Staatsblad* n°. 143), nopens de vaststelling der tariven van geregtskosten en salarissen in burgerlijke en strafzaken;

Willende, in voldoening aan de voornoemde wet, overgaan tot het vaststellen van het tarief van geregtskosten en salarissen in strafzaken;

Gezien mede art. 2, litt. *b*, van het Koninklijk besluit van den 10den April 1838 (*Staatsblad* n°. 12);

Gelet op de ontwerpen, ter voldoening aan evengemeld artikel, in September 1838 door den Hoogen Raad der Nederlanden aan Ons ingediend;

Op de voordragt van Onzen Minister van Justitie, van den 15den Julij 1859, n°. 159, 5de afdeeling;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23sten December 1859, n°. 5);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 6den Februarij 1860, n°. 202,

Hebben goedgevonden en verstaan: te arresteren het navolgend

Reglement en tarief van justitiekosten en salarissen in strafzaken.

Voorafgaande bepalingen.

Art. 1. De geregtskosten in strafzaken voor de acten en proceduren ambtshalve of op de vordering van het openbaar ministerie bevolen, worden, voor zoo veel de na te noemen dringende kosten betreft, door het bestuur der registratie voorgeschoten, behoudens verhaal, als naar regten, van zoodanige dier kosten, welke niet ten laste komen van den Staat; alles in den vorm en naar de regelen bij Ons tegenwoordig besluit vastgesteld.

Art. 2. Onder de benaming van geregtskosten in strafzaken zijn begrepen alle kosten, welke worden aangewend tot nasporing en vervolging der misdaden, wanbedrijven en overtredingen, zoo als onder anderen:

1°. de kosten van overbrenging van beklaagden, beschuldigden en veroordeelden, van bedelaars en landloopers die naar de bedelaarsgestichten worden over- of teruggebragt, en de kosten van vervoer van de processtukken en van de voorwerpen die tot overtuiging of ontschuldiging kunnen dienstig zijn;

2°. de kosten van uitlevering van beklaagden, beschuldigden en veroordeelden, door en aan vreemde mogendheden, en kosten voortvloeijende uit de omtrent die uitlevering getroffen overeenkomsten;

3°. de honorarien en vacatien van de genees-, heel- of verloskundigen, vroedvrouwen, veeartsen, deskundigen en tolken;

4°. de schadeloosstellingen van de getuigen;

5°. de kosten van bewaring van zegels of van in beslag genomene goederen, alsmede de kosten van bewaring en onderhoud van in beslag genomen dieren;

6°. de regten aan de griffiers toegekend;

7°. de salarissen der deurwaarders, der dienaren van de openbare magt en der beambten van politie;

8°. de reis- en verblijfkosten;

9°. het port van brieven en pakketten en de kosten van overbrenging van telegraphische berigten en drukloonen;

10°. de kosten vereischt wordende om de uitvoering te verzekeren van de doodstraf en tot het in voorraad aanschaffen, het vervoer, de plaatsing, wegruiming en opberging van het hiertoe benoodigde.

Art. 3. Met de geregtskosten in strafzaken worden gelijkgesteld;

de kosten van schifting en vervoer van geregtelijke archiven;

de kosten voortvloeijende uit de regtsvorderingen door het openbaar ministerie ambtshalve ondernomen, tot het onder curatele stellen van krankzinnigen en tot hunne opneming in de gestichten; uit die betrekkelijk de voogdijen en de belangen der minderjarigen en uit die krachtens art. 768 van het Wetboek van Koophandel;

de kosten van vervolging door het openbaar ministerie ambtshalve ingesteld, tegen ambtenaren van den burgerlijken stand, notarissen en andere personen, bedoeld in art. 854 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering; en

in het algemeen, de kosten in alle zoodanige zaken van burgerlijken of disciplinairen aard, waarin het openbaar ministerie als eischer optreedt in het belang der wet of om hare uitvoering te verzekeren.

Art. 4. Met betrekking tot het bedrag der toe te schatten vergoeding in strafzaken, worden de gemeenten verdeeld in twee klassen. Onder de eerste klasse worden gerangschikt de gemeenten van meer dan 40,000 inwoners en onder de tweede de overige gemeenten.

Art. 5. De kosten, voortvloeijende uit vervolgingen wegens overtredingen in zake van rijksmiddelen voor zoo ver zij niet ten verzoeke van het openbaar ministerie zijn ingesteld, en die in zaken van plaatselijke en provinciale belastingen, worden voldaan door de zorg van de administratie, de provincie of gemeente, in wier belang de regtsvervolging plaats heeft, en blijven te haren laste indien zij niet op de veroordeelden kunnen worden verhaald.

ISTE TITEL.

TARIEF VAN KOSTEN.

Iste Afdeeling.

Van de kosten van overbrenging der beklaagden, beschuldigden en veroordeelden en der bedelaars en landloopers die naar de bedelaarsgestichten worden over- of teruggebragt; van de kosten van vervoer van de proces-stukken, en van de stukken die tot overtuiging of ontschuldiging kunnen dienen, en van de uitleveringskosten.

Art. 6. De overbrenging van de beklaagden, beschuldigden en veroordeelden geschiedt met cellulaire rijtuigen, binnen die gemeenten, waar zoodanige rijtuigen voor de dienst zijn beschikbaar gesteld.

Binnen den kring eener gemeente, kan zij in bijzondere gevallen ook met andere rijtuigen geschieden, op magtiging van den Minister van Justitie.

Art. 7. Voor de overbrenging naar andere gemeenten kan insgelijks van cellulaire rijtuigen worden gebruik gemaakt.

Waar er gelegenheid toe bestaat, worden de gevangenen vervoerd langs de spoorwegen. Waar die gelegenheid ontbreekt, worden zij, zoo mogelijk, per stoomboot of andere scheepsgelegenheid vervoerd.

Bij voorkeur wordt zoowel van deze gelegenheden, als van cellulaire rijtuigen, gebruik gemaakt tot het overbrengen der gevangenen, onverschillig of zij al dan niet in staat zijn den weg te voet af te leggen.

Indien er geene gelegenheid bestaat de overbrenging in voege voormeld te doen geschieden, begeven zich de gevangenen te voet naar de plaats hunner bestemming, onder geleide van rijksveldwachters of andere dienaren der openbare magt, die hen niet verder dan tot de eerstvolgende standplaats van dergelijke beambten overbrengen.

Nogtans kunnen de gevangenen, wanneer buitengewone omstandigheden zulks vorderen, met afzonderlijk rijtuig worden vervoerd, krachtens met redenen bekleede requisitoiren der ambtenaren van het openbaar ministerie bij de regterlijke collegien of der kantonregters.

Ook kan door deze ambtenaren, zoo het noodig mogt zijn, in hunne requisitoiren bevolen worden, dat de gevangenen door de geleiders verder zullen worden overgebragt dan tot de naastbij gelegen wisselplaats.

Onder gevangenen zijn mede begrepen de bedelaars en landloopers die naar de bedelaarsgestichten worden over- of teruggebragt.

Art. 8. Het vervoer met afzonderlijk rijtuig kan altijd ambtshalve bevolen of door den gevangene verzocht worden, indien deze zich in de onmogelijkheid bevindt om de reis te voet te doen of voort te zetten. Van deze onmogelijkheid moet blijken door een getuigschrift van eenen geneesheer of heelkundige.

Indien ter plaatse van het vertrek geen genees- of heelkundige aanwezig is, is het met redenen bekleed requisitoir van den ambtenaar, die tot het vervoer bevel geeft, voldoende.

Art. 9. De requisitoiren tot het vervoer naar andere gemeenten met afzonderlijk rijtuig, worden aan den burgemeester gerigt, die zorg draagt voor de uitvoering tegen de meest matige prijzen. De kosten worden door de gemeenten, zooveel noodig, voorgeschoten.

De afgegeven geneeskundige verklaringen, waar die vereischt worden, moeten in de requisitoiren worden vermeld en daarbij overgelegd.

De rijtuigen moeten van eene bank en, zoo noodig, van een strooleger zijn voorzien en, waar de gelegenheid het toelaat, naar behooren zijn overdekt.

Art. 10. Indien op de eerste en volgende wisselplaatsen het verder vervoer met afzonderlijk rijtuig blijkbaar door den toestand van den gevangene wordt gevorderd, wordt tot dat vervoer geene nieuwe geneeskundige verklaring vereischt.

In het alsdan op de eerste wisselplaats af te geven requisitoir wordt alleen melding gemaakt van de uitgereikte geneeskundige verklaring ter plaatse van het eerste vertrek met rijtuig en wordt in de op volgende wisselplaatsen af te geven requisitoiren enkel vermeld, dat de vervoerde aldaar met afzonderlijk rijtuig is aangebragt.

Het requisitoir wordt, op de eerstvolgende plaats van aankomst, door den burgemeester of die hem vervangt, of door den eerstaanwezenden beambte van de gevangenis, waarin de vervoerde wordt opgenomen, van eene verklaring voorzien, vermeldende, dat deze aldaar met afzonderlijk rijtuig aangekomen is, en tevens het getal paarden der bespanning waarmede hij is aangebragt.

Art. 11. Het bestuur der gemeente, door welke de vervoermiddelen zijn verschaft, brengt de voorgeschoten kosten in rekening bij eene declaratie in duplo, op ongezegeld papier, bij welke het requisitoir, het getuigschrift van den geneesheer en de quitantie van dengene, door wien het rijtuig is geleverd, worden overgelegd.

De uitgeschoten tol- en veergelden en, in het geval vermeld in art. 8, de honorarien der genees- of heelkundigen, worden mede terug betaald.

Art. 12. De beklaagden en beschuldigden kunnen zich altijd te hunnen koste met afzonderlijk rijtuig doen vervoeren, mits zich onderwerpende aan de maatregelen, die voorgeschreven worden door den bevoegden ambtenaar, of, bij gebreke van dezen, door het hoofd van het geleide.

Art. 13. Wanneer, ter voldoening aan bevelen van hoogerhand, tot de overbrenging van beklaagden, beschuldigden en veroordeelden, gebruik moet worden gemaakt van buitengewone middelen van vervoer, zoo als diligences en dergelijke, worden de vervoerkosten en verdere uitschotten, die de rijksveldwachters en andere dienaren der openbare magt verpligt zijn onder weg te doen, aan hen als geregtskosten in strafzaken terugbetaald, op daartoe door hen in te dienen declaratien, vermeldende de verschillende door hen gedane uitgaven, en belegd met het requisitoir en met de kwitantien wegens de door hen gedane betalingen, voor zoover deze laatsten vatbaar zijn om in dier voege te worden gestaafd.

De verklaring omtrent de aankomst van de vervoerden moet door de in art. 10 genoemde ambtenaren aan den voet van het requisitoir geschieden en de in te leveren declaratien moeten door den ambtenaar, die hun den last tot de overbrenging gegeven heeft, worden deugdelijk verklaard.

Art. 14. Alle vervoerd wordende gevangenen bekomen onder weg de noodige voeding en huisvesting in de gevangenhuizen.

Op de plaatsen waar geene gevangenhuizen bestaan, voorziet het gemeentebestuur in een en ander.

In beide gevallen komen de kosten ten laste van het beheer der gevangenissen.

Art. 15. De voorwerpen die tot overtuiging of ontschuldiging kunnen dienen, worden gelijktijdig met de beklaagden of beschuldigden overgebragt.

Wanneer de zwaarte of de omvang dier voorwerpen, of eenige andere reden, de gelijktijdige overbrenging niet gedoogt, geschiedt het vervoer op schriftelijken last van den regterlijken ambtenaar, die zulks beveelt, hetzij langs de spoorwegen, hetzij door middel van diligences of op eenige andere min kostbare wijze; maar altijd onder inachtneming van zoodanige voorzorgen, als de zekerheid der voorwerpen vereischt.

Het bewijs van ontvangst en de taxatie der kosten worden gesteld aan den voet van het bevel tot overbrenging.

Art. 16. Wanneer openbare of bijzondere bewaarders van stukken zich naar de griffie of voor den regter moeten begeven, om stukken, welke beweerd worden valsch of vervalscht te zijn, of tot vergelijking moeten dienen, over te leggen, zal hun, voor iedere vacatie van drie uren, de schadeloosstelling, vermeld onder n°. 1 van art. 23, worden toegelegd.

Aan de bewaarders, die tevens openbare ambtenaren zijn, en eene wedde genieten ten laste van het rijk, de provincie of de gemeente, kunnen slechts reis- en verblijfkosten worden toegekend, en wel naar den maatstaf, vastgesteld in artt. 70 n°. 1, 79 n°. 1 en 80 n°. 1.

Art. 17. De kosten van uitlevering door vreemde mogendheden, van beklaagden, beschuldigden en veroordeelden, die van inhechtenisstelling en verpleging daaronder begrepen, worden bij gewone declaratien regtstreeks aan het Departement van Justitie in rekening gebragt.

Iste TITEL.

2de Afdeeling.

Van de honorarien en vacatien van genees-, heel- of verloskundigen, vroedvrouwen, veeartsen, tolken en deskundigen.

Art. 18. De honorarien en vacatien der genees-, heel- of verloskundigen, vroedvrouwen, veeartsen, tolken en deskundigen, wegens de verrigtingen die zij op last en ten dienste der justitie in de verschillende bij de wet voorziene gevallen hebben volbragt, worden geregeld overeenkomstig de bepalingen der onderstaande artikelen.

Art. 19. Ieder genees-, heel- of verloskundige ontvangt:

1°. voor eene eenvoudige visite, daaronder begrepen het verslag en het eerste verband, zoo dit gelegd is:
in de gemeenten der 1ste klasse f 2.50;
overal elders f 2.00;

2°. voor lijkopeningen en andere behoorlijk omschreven verrigtingen die moeijelijker zijn dan de eenvoudige visite en het verband, insgelijks met inbegrip van het verslag, boven het regt voor de visite:
in de gemeenten der 1ste klasse f 8.00;
overal elders f 6.00.

Art. 20. Aan de vroedvrouwen wordt toegekend voor de visite met inbegrip van het verslag:
in de gemeenten der 1ste klasse f 1.50;
overal elders f 1.00.

Art. 21. De veeartsen genieten:

1°. voor elke visite, met inbegrip van het verslag:
in de gemeenten der 1ste klasse f 1.50;
overal elders f 1.00

2°. voor eene lijkopening, met inbegrip van het verslag, boven het regt voor de visite:
in de gemeenten der 1ste klasse f 3.00;
overal elders f 2.50.

Art. 22. Er wordt geene vergoeding toegekend voor aangewende zorg of voor behandeling na het eerste verband, of na de visites ambtshalve bevolen.

Evenmin wordt het honorarium bedoeld in artt. 19, 20 en 21 gelijktijdig genoten met de vacatiegelden aangewezen in art. 23.

Art. 23. Aan de deskundigen wordt voor elke vacatie van drie uren die zij aan hun onderzoek hebben besteed, en met inbegrip van het verslag, eene vergoeding toegekend, als volgt:

1°. aan de genees-, heel- of verloskundigen, scheikundigen, burgerlijke ingenieurs en aan de hoogleeraren aan de hooge scholen, behoudens hetgene omtrent deze laatsten in art. 29 is bepaald:
in de gemeenten der 1ste klasse f 2.50;
overal elders f 2.00;

2°. aan de tolken, vroedvrouwen, veeartsen, bouwkundigen, landmeters en aan deskundigen, in het onderzoeken van geschriften of rekeningen:
in de gemeenten der 1ste klasse f 2.00;
overal elders f 1.50;

3°. aan landbouwers, ambachtslieden en andere deskundigen dan die bedoeld in n°. 1 en 2 van dit artikel:
in de gemeenten der 1ste klasse f 1.50;
overal elders f 1.00.

Er kunnen niet meer dan drie vacatien voor elken dag worden goed gedaan. De eerste wordt goedgedaan in haar geheel, al duurde ook het onderzoek minder dan drie uren. Ieder uur, boven de vacatie van drie uren aan het onderzoek besteed, wordt betaald als derde deel van eene vacatie; de mindere onderdeelen blijven buiten rekening.

Art. 24. De uitgaven voor verbruikte benoodigdheden, tot volbrenging van het onderzoek vereischt, worden bovendien terugbetaald op gespecificeerde, voor zooveel noodig met kwitantien belegde en naar behooren deugdelijk verklaarde rekeningen.

Art. 25. Voor de opgraving van lijken geschiedt de berekening der kosten naar de plaatselijke tariven en gebruiken. Waar deze grondslag van berekening ontbreekt, wordt de vergoeding toegekend, onder n°. 3 van art. 23 aangewezen.

Art. 26. Voor schriftelijke vertalingen wordt voldaan, voor iedere bladzijde van dertig regels, elke regel van zestien tot achttien lettergrepen:
in de gemeenten der 1ste klasse f 0.70;
overal elders f 0.60.

De eerste bladzijde wordt altijd voor eene geheele gerekend, al is de uitgebreidheid van het stuk minder.

Indien het stuk meer bladzijden beslaat, wordt niets toegekend voor de helft of kleinere gedeelten van eene bladzijde; grootere gedeelten dan de helft, worden daarentegen voor eene geheele bladzijde gerekend.

Art. 27. Indien een niet aan de geneeskundige dienst van de gevangenis verbonden genees- of heelkundige geroepen wordt om te onderzoeken, of over te brengen gevangenen buiten staat zijn om de reis te voet te doen of voort te zetten, wordt voor de visite van de gevangenen tot hetzelfde vervoer behoorende en de daartoe betrekkelijke schriftelijke verklaring, toegelegd:
in de gemeenten der 1ste klasse f 0.70;
overal elders f 0.60.

Deze kosten worden door de gemeenten bij voorschot voldaan.

Art. 28. In alle gevallen, waarin de genees-, heel- of verloskundigen, vroedvrouwen, veeartsen, tolken en andere deskundigen voor den regter-commissaris of ter teregtzitting geroepen worden, ter zake van hunne vroeger gedane verklaringen, visites of verslagen, of uit hoofde van hunne kunst of hun beroep, wordt de vergoeding voor elken dag waarop zij verschenen zijn, indien zij de toeschatting vorderen, aan hen voldaan op den voet van eene enkele visite of vacatie; en, zoo er termen bestaan tot toekenning van reis- en verblijfkosten, ontvangen zij die, vastgesteld in artt. 70, 79 en 80.

Art. 29. Aan de hoogleeraren aan 's Rijks hoogescholen wordt in de gevallen, bedoeld bij de artt. 19, 21, 23 en 28, altijd de voor deskundigen in de gemeenten der 1ste klasse bepaalde vergoeding toegekend.

Art. 30. Aan de personen, in deze afdeeling genoemd, wordt geene vergoeding toegelegd voor de eedsaflegging, noch ook voor de overbrenging of bevestiging van het verslag; onverminderd evenwel de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, voor zoo ver deze mogten kunnen worden in rekening gebragt.

Art. 31. De genees-, heel- of verloskundigen, vroedvrouwen, veeartsen, tolken en deskundigen, die, zoo zij in de mogelijkheid waren aan de requisitoiren te voldoen, in de gevallen bij dit besluit aangewezen, weigeren of verzuimen de visites te doen, de dienst of de werkzaamheden te verrigten, waartoe zij wettig zijn gerequireerd, worden gestraft volgens de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) voor zoover daartegen niet bij eenige wet of andere wettige verordeningen is voorzien.

Art. 32. De memorien, door de in deze afdeeling bedoelde personen op te maken, moeten onder anderen vermelden:

1°. de dagteekening der verrigtingen of vacatien;

2°. haar aard of doel;

3°. den aard van de misdaad, van het wanbedrijf, of van de overtreding;

4°. door wien de visites of verrigtingen zijn bevolen;

5°. den doorreisden afstand langs de gewone wegen of de spoorbanen;

6°. het tijdstip, waarop de vacatien aanvang hebben genomen, en dat, waarop zij zijn geëindigd;

7°. de artikelen van het tarief, op welke het in rekening brengen der kosten is gegrond.

De verrigtingen en uitgaven in dezelfde zaak worden, voor zooveel elk dienstjaar betreft waarin zij zijn geschied, in eene enkele declaratie opgenomen.

De requisitoiren worden als bewijsstukken bij de memorie overgelegd.

Iste TITEL.

3de Afdeeling.

Van de vergoedingen aan de getuigen voor hunne verschijning.

Art. 33. De getuigen die gedurende de instructie of wel ter teregtzitting zijn gehoord, hetzij ze tot het afleggen van getuigenis, of alleen tot het geven van inlichtingen verschenen zijn, ontvangen, wanneer zij het vragen, voor elken dag waarop zij zijn verschenen, f 0.50.

De vergoeding voor de verschijning is niet verschuldigd, wanneer de getuigen regt hebben op reis- of verblijfkosten.

Art. 34. De getuigen die eene wedde of vaste belooning genieten ten laste van den Staat, de provincie of de gemeente hebben alleen regt op de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, op den voet van het bepaalde in de VIIde afdeeling, voor zoo ver namelijk deswege vergoeding behoort te worden toegelegd.

Deze uitzondering is niet toepasselijk op personen, wier wedde of belooning minder bedraagt dan f 100 's jaars, op nachtwakers of anderen die alleen des nachts in hunne bezoldigde betrekking werkzaam zijn. Voor deze gelden de bepalingen van art. 33.

Art. 35. Aan militairen in active dienst wordt geene vergoeding voor verschijning, noch voor reis- en verblijfkosten toegeschat.

Zij genieten de vergoedingen bij de tariven van reis- en verblijfkosten voor alleen reizende officieren en militairen van minderen rang vastgesteld. De vergoedingen worden door de zorg van het Departement van Oorlog voorgeschoten en uit de gelden voor justitiekosten in strafzaken terugbetaald.

De regter, door wien anders de toeschatting zou moeten geschieden,

stelt op de kopij-dagvaarding enkel de verklaring, dat de getuige op den gestelden dag is verschenen en vermeldt tevens, op welk tijdstip hij, ingevolge het hem door den regter gegeven verlof, naar zijn garnizoen kan terugkeeren.

Art. 36. Buitenlandsche getuigen genieten de vergoeding, in deze in de VIIde afdeeling vastgesteld, of zoodanige andere, als hun ingevolge de bestaande overeenkomsten mogt zijn verschuldigd, of welke hun, ten einde hunne overkomst te verkrijgen, bij minnelijke schikking mogt zijn toegezegd.

1STE TITEL.

4de Afdeeling.

Van de kosten van bewaring van zegels of van in beslag genomen goederen en van die van bewaring en onderhoud van in beslag genomen levende dieren.

Art. 37. Voor de bewaring van zegels of van in beslag genomen goederen, wordt geene vergoeding toegekend, dan alleen ingeval het raadzaam is geoordeeld, de bewaring niet op te dragen aan de bewoners van het huis in hetwelk de goederen in beslag zijn genomen of de zegels zijn gesteld.

In dit geval wordt door den ambtshalve benoemden bewaarder, voor elken dag genoten:

in de gemeenten der 1ste klasse f 1.00;

overal elders f 0.50,

Vrouwen kunnen niet tot bewaarsters van zegels worden benoemd.

Art. 38. Het bevel tot voorloopig ontslag van in beslag genomen levende dieren en van aan bederf onderhevige goederen, al dan niet onder borgtogt, doch altijd tegen betaling van de kosten van bewaring en onderhoud, wordt gegeven door den kantonregter, den regter-commissaris of het regterlijk collegie hetwelk zulks aangaat.

Behalve in geval van volstrekte noodzakelijkheid en onder inachtneming alsdan van hetgeen in art 125 is bepaald, kunnen levende dieren en aan bederf onderhevige goederen, om welke reden ook zij in beslag zijn genomen, niet langer onder bewaring worden gelaten dan gedurende acht dagen.

Indien de teruggaaf niet moet of niet kan geschieden, geeft de in het 1ste lid van dit artikel aangewezen regter na dat tijdvak bevel tot den verkoop, waarvan de kosten van de bewaring en van het onderhoud bij privilegie en vóór alle andere van de opbrengst afgehouden.

De bedoelde kosten worden getaxeerd door den regter die de opheffing of den verkoop bevolen heeft.

Art. 39. De verkoop geschiedt in het openbaar, ten verzoeke van het bestuur der registratie. De dag waarop de verkooping zal plaats hebben, wordt minstens 24 uren te voren, bij aanplakbiljetten of in de dagbladen aangekondigd, tenzij de geringe waarde der voorwerpen den regter nopen mogt te bevelen, dat de verkoop zonder formaliteiten geschieden zal; hetwelk hij alsdan in zijn bevelschrift zal moeten vermelden.

De opbrengst wordt gestort in de kas van den ontvanger der registratie ter beschikking van de regthebbenden.

1STE TITEL.

5de Afdeeling.

Van de regten toegekend aan de griffiers.

Art. 40. Aan de griffiers der regterlijke collegien en kantongeregten zijn de volgende belooningen verschuldigd, in de gevallen bij de wet aangewezen, en wanneer de stukken gevraagd zijn, hetzij door de partijen, die de afgifte op hunne kosten verzoeken, hetzij door het openbaar ministerie.

Aan den griffier van den Hoogen Raad wordt daarenboven voor een eerste afschrift van elk arrest, toegekend een vast regt van f 4.00.

Art. 41. Voor de afschriften wordt goedgedaan 10 cents per bladzijde van 30 regels en van 16 à 18 lettergrepen elken regel.

De eerste bladzijde wordt voor eene geheele gerekend, al is ook de uitgebreidheid van het stuk minder.

Indien het stuk meer bladzijden beslaat, wordt niets toegekend voor de helft of kleinere gedeelten van eene bladzijde; grootere gedeelten dan de helft worden daarentegen voor eene geheele bladzijde gerekend.

Art. 42. Aan de beklaagden of beschuldigden worden geene andere extracten of afschriften uitgereikt, dan die, waarvan de wet de afgifte aan hen uitdrukkelijk gelast.

De extracten of afschriften welke zij bovendien verlangen en waarvan de wetten of reglementen de afgifte toelaten, worden aan hen uitgereikt te hunnen koste en tegen voldoening van de regten, voor extracten en afschriften vastgesteld.

Art. 43. Van elk vonnis of arrest, houdende veroordeeling tot lijfof onteerende straf of gevangenisstraf, wordt, op uitdrukkelijk verzoek van den ambtenaar van het openbaar ministerie, een extract aan dezen afgegeven.

Van elk vonnis of arrest, veroordeeling inhoudende tot boete, verbeurdverklaring of kosten, wordt een extract aan den ontvanger der registratie uitgereikt.

De uitreiking der extracten in het 1ste en 2de lid van dit artikel bedoeld, kan eerst geschieden, nadat de termijnen verstreken zijn na verloop van welken de vonnissen en arresten kunnen worden ten uitvoer gelegd.

Bijaldien evenwel de veroordeelde en het openbaar ministerie in de uitspraak berusten, kunnen de meergemelde extracten ook vóór het verstrijken dier termijnen worden afgegeven.

Wanneer personen, bij een zelfde vonnis of arrest veroordeeld, hunne straf in verschillende gevangenissen moeten ondergaan, kan het openb ar ministerie zich een extract doen afgeven voor elke dier gevangenissen.

Art. 44. Het vast regt voor de extracten die de griffiers afgeven, wordt bepaald op 30 cents, hoe groot of klein het getal zij der bladzijden van elk extract.

Zij zullen echter 15 cents genieten voor de extracten uit vonnissen in politiezaken en voor die, welke tot verhaal der geldelijke veroordeelingen worden afgegeven.

Art. 45. Voor de afschriften van den staat van kosten, welke door de griffiers worden afgegeven in het geval bedoeld in art. 117, 3de alinea, wordt aan hen voldaan 25 cents voor elk afschrift.

Art. 46. Voor hunne tegenwoordigheid bij de uitvoering van elk arrest houdende veroordeeling tot doodstraf, de opmaking van het procesverbaal en de daarvan voor de ambtenaren van den burgerlijken stand bestemde afschriften, benevens de overschrijving van het proces-verbaal onder het oorspronkelijk arrest, wordt aan de griffiers toegekend f 10.00.

Art. 47. De ambtenaren van het openbaar ministerie stellen, na voorafgaand onderzoek, hun *visum* op de expeditien, afschriften en extracten, door de griffiers afgegeven wordende en doen deze door hen geviseerde stukken aanteekenen in een tot dat einde op de parketten te houden afzonderlijk register.

Bij de kantongeregten geschiedt een en ander door den kantonregter.

Het bedrag der regten, en, waar het te pas komt, het getal der bladzijden, worden aan den voet der stukken door den griffier en in het register aangeteekend.

Art 48. De gronden en motiven van de door partijen genomen conclusien, de pleitredenen van het openbaar ministerie of van de verdedigers der beklaagden of beschuldigden, worden in de expeditien en afschriften van vonnissen en arresten niet overgenomen.

Art. 49. Zoo dikwerf de processtukken aan een anderen regter, aan de ambtenaren van het openbaar ministerie of aan den Minister van Justitie worden gezonden, worden zij gezonden in minuut, daaronder begrepen alle bevelschriften en vonnissen en arresten in raadkamer gewezen, behalve die welke volgens de bestaande of later vast te stellen verordeningen in afschrift of bij extract moeten worden overgemaakt.

Art. 50. Wanneer er proces-stukken worden verzonden, moet daarbij worden gevoegd een inventaris, door den griffier kosteloos op te maken.

Art. 51. Geene acten, vonnissen of regterlijke bevelen worden in executorialen vorm uitgegeven, dan de zoodanige, welke in dezen vorm door de partijen of het openbaar ministerie zijn gevraagd.

Art. 52. Er wordt aan de griffiers niets toegelegd voor de geschriften die zij gehouden zijn onder mondelinge opgave of toezigt der regterlijke ambtenaren op te maken. Evenmin heeft zulks plaats voor de minuut van eenige acte hoegenaamd, noch ook voor het doen van nazoekingen, het geven van inlichtingen en het opmaken van staten, die hun door het openbaar ministerie worden gevraagd.

Art. 53. De griffiers zijn gehouden, na afloop van elk vierendeeljaars eene memorie in te dienen, van de stukken die zij in rekening kunnen brengen en door hen gedurende het verstreken tijdvak zijn afgegeven.

Die memorien moeten onder anderen vermelden;

a. de dagteekening der afgifte;

b. de dagteekening der stukken;

c. den aard der stukken en de soort van de misdaad, van het wanbedrijf of van de overtreding waartoe zij betrekkelijk zijn;

d. de namen en woonplaatsen der beklaagden, beschuldigden of veroordeelden;

e. de opgelegde straf;

f. de bestemming van elk dier stukken.

Aan het slot hunner memorien plaatsen de griffiers eenen recapitulatiestaat.

1STE TITEL.

6de Afdeeling.

Van de salarissen der deurwaarders, der dienaren van de openbare magt, en der beambten van politie, voor ambtsverrigtingen in de gevallen bij de wet aangewezen.

Art. 54. Voor alle dagvaardingen, beteekeningen en kennisgevingen wordt toegekend aan den deurwaarder:

1°. voor het origineel der bovengemelde acten:

in de gemeenten der 1ste klasse, f 0.35:

overal elders f 0.25.

2°. voor elke kopij dier acten:

in de gemeenten der 1ste klasse, f 0.30;

overal elders f 0.25.

Het schrijfloon is hieronder begrepen.

Er wordt slechts één origineel aan den deurwaarder goedgedaan tot het dagvaarden op denzelfden dag, van al de in hetzelfde bevel tot dagvaarding begrepen personen, al is het ook dat zij niet gedagvaard worden om op denzelfden dag te verschijnen.

Art. 55. Voor de aanhouding van iederen beklaagde, ter uitvoering van bevelen van voorloopige aanhouding, medebrenging, gevangenneming, daaronder begrepen het exploit van beteekening en de kopij van het bevel, wordt toegekend aan den deurwaarder:

in de gemeenten der 1ste klasse, f 3.00;

overal elders f 2.50.

Art. 56. Voor de gevangenneming van veroordeelden en van beklaagden of beschuldigden die naar den procureur-generaal of naar de openbare teregtzitting van het provinciaal geregtshof zijn verwezen, omdat tegen het misdrijf eene lijf- of onteerende straf is bedreigd, daaronder begrepen het exploit van beteekening, de kopij van het bevel, van het arrest of vonnis, wordt toegekend aan den deurwaarder:

1°. voor de gevangenneming van elken veroordeelde die eene gevangenisstraf moet ondergaan van niet langer dan ééne maand:

in de gemeente der 1ste klasse, f 1.50;

overal elders f 1.00.

2°. voor de gevangenneming van elken veroordeelde die eene gevangenisstraf moet ondergaan van meer dan ééne maand tot één jaar:

in de gemeenten der 1ste klasse, f 2.00;

overal elders f 1.50.

3°. voor de gevangenneming van elken veroordeelde die eene gevangenisstraf moet ondergaan van meer dan één jaar:

in de gemeente der 1ste klasse, f 4.00;

overal elders f 3.00.

4°. voor de gevangenneming van elken veroordeelde die eene lijf- of onteerende straf moet ondergaan:

in de gemeenten der 1ste klasse, f 8.50;

overal elders f 7.00.

5°. voor de gevangenneming van elken beklaagde of beschuldigde in het geval bedoeld in het 1ste lid van dit artikel:

in de gemeenten der 1ste klasse, f 6.00;

overal elders f 5.00.

Art. 57. Voor de uitvoering van den lijfsdwang in al de gevallen bij de wet bepaald, wordt toegekend aan den deurwaarder:

in de gemeenten der 1ste klasse, f 1.50;

overal elders f 1.00.

Art. 58. Voor het proces-verbaal van nasporing, bedoeld in art. 103 van het Wetboek van Strafvordering, ingeval de beklaagde niet krachtens

het tegen hem uitgevaardigde bevel van gevangenneming kan worden gevat, de beteekening en afschrift van het bevel daaronder begrepen, wordt toegekend aan den deurwaarder:

in de gemeenten der 1ste klasse, f 2.00;

overal elders f 1.50.

In elke zaak wordt slechts één proces-verbaal van nasporing voldaan voor elken beklaagde, welk ook het getal zij der gedane nasporingen in dezelfde gemeente.

Art. 59. Voor de afschriften van alle stukken, van welke afschrift moet worden gegeven, voor elke bladzijde schrift van 30 regels, de regel van 18 à 20 lettergrepen, wordt toegelegd aan den deurwaarder 10 cents.

Voor halve bladzijden of kleinere gedeelten wordt niets betaald; voor grootere gedeelten dan halve bladzijden, worden geheele bladzijden gerekend.

Art. 60. In zaken van grooten omvang, kan de Minister van Justitie aan het openbaar ministerie toestaan, om het arrest van verwijzing en de acte van beschuldiging te doen drukken.

De deurwaarder die met de beteekening is belast, heeft in dat geval slechts aanspraak op het salaris bedoeld in art. 54.

Art. 61. Wanneer beklaagden, beschuldigden of veroordeelden, die krachtens een bevel, vonnis of arrest moeten worden in hechtenis gesteld, zich reeds in de magt der justitie of of politie bevinden of zich vrijwillig aanmelden, wordt de uitvoering van de bovengenoemde acten slechts goedgedaan naar den maatstaf in art. 54 vastgesteld.

Art. 62. Er wordt geene belooning toegelegd aan de dienaren der openbare magt en beambten van politie, wegens de verrigtingen in strafzaken, waarmede zij belast worden door het openbaar ministerie en de hulp-officieren.

Evenwel wordt in de gevallen voorzien onder art. 55 en onder n^is. 2 en 3 van art. 56, aan den beambte met de uitvoering belast toegekend f 1.00.

En in de gevallen voorzien onder n^is 4 en 5 van genoemd art. 56, f 1.50.

Wanneer de voornoemde beambten aan de deurwaarders hulp en bijstand verleenen, kunnen zij te dier zake geene belooning vorderen.

Art. 63. In het geval, bedoeld in art. 120, wanneer de schuldenaren het door hen verschuldigde voldoen in handen van den beambte met de uitvoering belast, is aan dezen het regt verschuldigd, hetwelk in art. 57 voor de daarin genoemde verrigtingen is vastgesteld.

Art. 64. De arresten of vonnissen, die beteekend moeten worden binnen de gemeente, of binnen den kring van het kanton, waarin de regterlijke collegien of de kantongeregten door welke zij gewezen worden, zijn gevestigd, worden beteekend op de minuut.

Tot dat einde zullen de deurwaarders de bedoelde arresten en vonnissen ter griffie kunnen afschrijven, of wel zullen de griffiers de minuten zelven, tegen bewijs van ontvangst, aan de deurwaarders kunnen toevertrouwen. In dit geval zijn de deurwaarders verpligt de minuten binnen 24 uren ter griffie terug te bezorgen, op straffe van, in geval van verzuim, bij lijfsdwang tot de teruggaaf te worden genoodzaakt.

Op gelijke wijze wordt gehandeld, wanneer het openbaar ministerie goedvindt geene expeditie te vragen van het te beteekenen stuk.

Bevelen tot voorloopige aanhouding, gevangenhouding, gevangenneming en dagvaarding in persoon, worden op de minuut ten uitvoer gelegd en beteekend, tenzij de ambtenaar van het openbaar ministerie bepaaldelijk afschrift, ter verzending, mogt hebben verlangd.

Art. 65. De ambtenaren van het openbaar ministerie en de regters-commissarissen kunnen, om gewigtige redenen, eenen deurwaarder gelasten te instrumenteren buiten het kanton, waarin hij resideert, en in de geheele uitgestrektheid van het regtsgebied van het regterlijke collegie, waartoe hij behoort. Die redenen worden vermeld in het bevelschrift, hetwelk buitendien moet inhouden den naam van den deurwaarder, de aanwijzing van het getal en den aard der acten, en van de plaats waar zij moeten worden ten uitvoer gelegd.

Het bevelschrift wordt bij de memorie van den deurwaarder overgelegd.

Bij gebreke van een in geschrifte gesteld uitdrukkelijk bevel, kan de deurwaarder geene andere reiskosten vorderen dan die, waarop hij aanspraak zou hebben, wanneer hij zijne residentie had in de hoofdplaats van het kanton in hetwelk hij heeft geïnstrumenteerd; mits de hier bedoelde vergoeding niet meer bedrage, dan hetgeen hem volgens den afstand, dien hij werkelijk doorreisd heeft, zou toekomen.

Art. 66. Om het onderzoek van de memorien der deurwaarders gemakkelijk te maken, wordt door de ambtenaren van het openbaar ministerie een register gehouden van de gedane exploiten en verdere geregtelijke verrigtingen.

In dit register wordt voor iederen deurwaarder afzonderlijk eene korte aanteekening gehouden van de door hem gedane exploiten, naar orde van dagteekening, met aanwijzing van het doel en den aard der verrigtingen en van het bedrag van de hem daarvoor te goed komende salarissen.

Tevens wordt onderzocht, of de bladzijden der schrifturen het getal regels bevatten hetwelk in art. 59 voor elke bladzijde en het getal lettergrepen, hetwelk in hetzelfde artikel voor elken regel is voorgeschreven. De sommen voor de bladzijden welke niet aan de gestelde vereischten beantwoorden, in de memorien uitgetrokken, worden naar behooren verminderd.

Art. 67. De deurwaarders zijn gehouden na afloop van elk vierendeel jaars eene memorie in te dienen van hunne verrigtingen gedurende het verstreken tijdvak.

De memorien moeten onder anderen vermelden:

a. de dagteekening der verrigting; den aard der stukken en de soort van de misdaad, van het wanbedrijf of van de overtreding waartoe zij betrekkelijk zijn;

b. de namen en woonplaatsen der beklaagden, beschuldigden of getuigen, voor welken regter zij moeten verschijnen en wat de getuigen aangaat, in welke zaak;

c. de opgelegde straf en den regter door wien de vonnissen gewezen of de uitgevoerde bevelen afgegeven zijn.

Aan het slot hunner memorien plaatsen de deurwaarders eenen recapitulatie-staat.

Iste TITEL.

7de Afdeeling.

Van de vergoeding voor reis- en verblijf kosten.

Art. 68. Wanneer in de gevallen voorzien bij de wet, de regters, de ambtenaren van het openbaar ministerie, de griffiers, substituut-griffiers, of beëedigde klerken, zich naar elders moeten begeven, wordt, ingeval de afstand meer dan vijf mijlen bedraagt, aan ieder hunner eene vergoeding voor reis- en verblijfkosten toegelegd, van f 6.00 voor elken dag.

Tot berekening van de afstanden, wordt als uitgangspunt aangenomen, de gemeente waar het collegie is gevestigd, tot hetwelk de gereisd hebbende regterlijke ambtenaren behooren, en voor de kantonregters de hoofdplaats van het kanton.

Art. 69. Aan de genees-, heel- en verloskundigen, vroedvrouwen, veeartsen, tolken, bewaarders van stukken, deskundigen en deurwaarders, wordt, in geval zij verpligt zijn zich in hunne genoemde hoedanigheid verder dan twee mijlen van hunne woonplaats te verwijderen, eene vergoeding voor reiskosten toegekend.

Art. 70. Deze vergoeding wordt bepaald voor elke mijl afstand, die zij op de uit- en op de terugreis hebben afgelegd, als volgt:

1°. voor de genees-, heel- en verloskundigen, vroedvrouwen, veeartsen, tolken, bewaarders van stukken en voor de deskundigen bedoeld in n^is. 1 en 2 van art. 23, op f 0.12;

2°. voor de deskundigen bedoeld in n°. 3 van dat artikel en de deurwaarders, op f 0.07.

Art. 71. De vergoeding voor reiskosten wordt niet meer dan eenmaal toegekend voor al de verrigtingen te zamen, die de personen, bedoeld in het voorgaand artikel, in den loop eener zelfde reis hebben volbragt; zoodanig, dat voor de reis naar in dezelfde rigting gelegen plaatsen, alleen de afstand naar de verst gelegen plaats in rekening komt.

Art. 72. Behoudens hetgeen in de 3de afdeeling omtrent buitenlandsche getuigen en in art. 33 omtrent het gelijktijdig genot van de daar bedoelde vergoeding en die voor reiskosten is bepaald, wordt ook aan de getuigen die zich verder dan 5 mijlen van hunne woonplaats verwijderen, wanneer zij het vragen eene vergoeding voor reiskosten toegelegd, en wel voor elke mijl afstand die zij bij het gaan en bij het terugkomen hebben doorreisd, f 0.05.

Art. 73. Bij uitzondering kan ook de tijdelijke verblijfplaats van de getuigen als uitgangspunt voor de berekening worden aangenomen, wanneer het den regter overtuigend is gebleken, dat hun verblijf aldaar noodig was en zij verpligt zijn geweest zich van daar naar den regter te begeven.

Van die omstandigheid wordt in de taxe melding gemaakt.

Art. 74. Indien de getuige om zich van zijne woonplaats, of in het in art. 73 bedoeld geval, van zijne tijdelijke verblijfplaats, naar de plaats te begeven, waar hij voor den regter moet verschijnen, tot de overvaart van wateren verpligt is, wordt, zoo de getuige het vraagt, het bedrag van het gewoon veergeld, tegen aftrek van het reisgeld voor vijf mijlen afstand, bovendien aan hem toegeschat.

Art. 75. De getuigen, die voor den regter verschijnen in eenen behoorlijk bewezen staat van ziekte of gebrekkigheid, en die verder bewijzen dat zij zich noodzakelijk hebben moeten doen vergezellen, hebben regt op het dubbel van het bedrag der vergoeding voor reis- en verblijfkosten aan gezonde getuigen toegekend.

Dit regt wordt mede toegekend aan getuigen van het mannelijk geslacht beneden de 15 jaren en aan die van het vrouwelijk geslacht beneden de 18 jaren, wanneer zij gedurende hunne reis en hun verblijf vergezeld worden door hunnen vader, hunne moeder, hunnen voogd of curator, mits deze ten genoegen des regters van hunne hoedanigheid doen blijken.

Art. 76. Aan de dienaren der openbare magt en de beambten van politie zijn geene reiskosten verschuldigd, wanneer zij zich buiten hunne woonplaats begeven om hunne processen-verbaal over te geven aan de bij de wet aangewezen ambtenaren, of om de door hen aangehouden personen te geleiden voor de bevoegde magt.

Zij hebben in die gevallen alleen regt op de vergoeding voor verblijfkosten, volgens dit tarief, voor zoo ver deze mogten kunnen worden in rekening gebragt.

Wanneer zij opgeroepen zijn om als getuigen in regten te verschijnen en zij, om aan die oproeping te voldoen, zich buiten hunne woonplaatsen moeten verwijderen op eenen afstand van meer dan 5 mijlen, hebben zij regt op dezelfde vergoeding voor reis- en verblijfkosten, als aan gewone getuigen is toegekend.

Art. 77. De vergoeding voor reiskosten bepaald in artt. 70, 72 en 73, wordt voor den afstand die langs de spoorwegen is kunnen worden afgelegd, met een derde verminderd.

Art. 78. De regeling van de vergoeding voor reiskosten geschiedt overeenkomstig daarvoor bestemde afstands-tafelen, welke door den Minister van Justitie worden vastgesteld, en, wanneer het noodig is, gewijzigd.

Genoemde afstands-tafelen wijzen den afstand aan van elke gemeente en, is het noodig, van de onderdeelen der gemeente tot de hoofdplaats van het kanton, het arrondissement en de provincie waarin zij gelegen is.

Een exemplaar van die afstands-tafelen wordt ter griffie van de regterlijke collegien en kantongeregten nedergelegd.

Art. 79. Wanneer de personen opgenoemd in artt. 70, 72 en 76, gedurende hunne reis door overmagt worden opgehouden, genieten zij voor elken dag gedwongen verblijf eene schadeloosstelling;

1°. die genoemd onder n°. 1 van art. 70, f 2.50;

2°. die genoemd onder n°. 2 van dat artikel f 2.00;

3°. die genoemd in art. 76 in de gevallen bedoeld in de 1ste alinea van dat artikel en die genoemd in art. 72, f 1.50.

De oorzaak van het gedwongen verblijf onder weg wordt door den kantonregter, of, zoo er ter plaatse geen kantonregter is, door den burgemeester geconstateerd. De deswege afgegeven verklaring wordt tot staving van het verzoek om taxatie overgelegd.

Art. 80. Bijaldien dezelfde personen verpligt zijn te verblijven ter plaatse, waar het onderzoek der zaak gehouden wordt, en voor zoover zij niet aldaar woonachtig zijn, wordt hun, boven hetgeen waarop zij in hunne hoedanigheid kunnen aanspraak hebben, eene vergoeding toegekend voor elken dag verblijf, ten bedrage als volgt:

1°. voor de personen genoemd onder n°. 1 van art 70, f 2.00;

2°. voor die genoemd onder n°. 2 van dat artikel en in de artt. 27 72 en 76, f 1.50.

Art. 81. De getuige die denzelfden dag, waarop hij verschenen is, het bedrag zijner taxe in ontvang heeft kunnen nemen, heeft geen regt op de vergoeding voor verblijfkosten bedoeld in het vorig artikel.

Art. 82. Er worden geene vergoedingen voor reis- of verblijfkosten toegelegd aan hen die, hetzij als beklaagden of beschuldigden, hetzij als veroordeelden, zich in handen van de justitie bevinden, noch aan de zoodanigen, die in de bedelaarsgestichten zijn opgegeven.

ISTE TITEL.

8ste Afdeeling.

Van het port van brieven en pakketten, van de uitgaven voor telegraphische depêches en drukloonen.

Art. 83. Er worden door de directeuren der posterijen credietstaten gehouden ten behoeve van:

den president van den Hoogen Raad der Nederlanden en den procureur-generaal en griffier bij den raad;

de presidenten van de provinciale geregtshoven en de procureurs-generaal en griffiers dier hoven;

de presidenten der arrondissements-regtbanken, de officieren van justitie en griffiers bij die regtbanken, en de regters-commissarissen, belast met de instructie van strafzaken;

de kantonregters en de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten.

Art. 84. De directeuren der posterijen nemen in die staten op de porten en frankeergelden der pakketten en brieven, die de dienst der justitie betreffen en voor welke geen vrijdom is verleend.

Art. 85. Ter griffie van de voornoemde collegien en van de kantongeregten wordt een register gehouden, waarin korte aanteekening geschiedt van iedere frankering en van de ontvangst van elken met port bezwaarden brief, van de plaats van waar zij zijn ontvangen of waarheen zij worden verzonden, van het bedrag van het port of van het frankeergeld, en van de zaak, tot welke de brieven en pakketten betrekkelijk zijn.

Dit register dient voor het onderzoek en de vergelijking van de credietstaten, welke ter goedkeuring en executoirverklaring aan de voormelde collegien en aan de kantonregters worden ingezonden.

Art. 86. De credietstaten worden deugdelijk verklaard door de directeuren der posterijen en door de regterlijke ambtenaren ten name van wie ze zijn opgemaakt. Vervolgens worden zij door de voorzitters van den Hoogen Raad, van de provinciale geregtshoven of van de arrondissements-regtbanken, of door de kantonregters, wien het aangaat, uitvoerbaar verklaard ten behoeve der postdirecteuren.

Art. 87. In zeer veel spoed vereischende gevallen of na vooraf bekomen magtiging van den Minister van Justitie, kan ook van den electrischen telegraaf tot het overbrengen van berigten worden gebruik gemaakt en worden de gedane uitschotten voor seinkosten, op daarvan in te zenden en door den Minister van Justitie deugdelijk verklaarde declaratien, terugbetaald.

Art. 88. Uit de gelden, voor geregtskosten in strafzaken aangewezen, worden geene andere drukloonen voldaan, dan:

1°. voor de extracten van arresten, waarbij tot lijf- of onteerende straffen is verwezen en waarvan het drukken is bevolen;

2°. voor de signalementen van aan te houden personen en voor de lijsten van gestolen goederen, doch alleen in geval er dringende noodzakelijkheid mogt hebben bestaan, tot het afzonderlijk doen drukken van zoodanige lijsten en signalementen;

3°. alle stukken tot strafzaken betrekking hebbende, waarvan het drukken door de wet, door een Koninklijk besluit of den Minister van Justitie is bevolen.

Art. 89. De extract-arresten worden gedrukt in den vorm van plakkaten; de exemplaren die bestemd zijn om te worden aangeplakt, worden door de ambtenaren van het openbaar ministerie aan de burgemeesters gezonden, die ze op de gebruikelijke plaatsen doen aanslaan. Bij de declaratien der drukkers wordt een exemplaar van elk in rekening gebragt drukwerk overgelegd.

ISTE TITEL.

9de Afdeeling.

Van de kosten van uitvoering der arresten houdende veroordeeling tot de doodstraf.

Art. 90. De aanschaffing en de herstelling van al hetgeen noodig wordt geoordeeld voor de uitvoering van de doodstraf, geschiedt op last van den Minister van Justitie of, in spoed eischende gevallen, van den procureur-generaal.

Art. 91. Het vervoer van het schavot en de werkzaamheden tot de oprigting en wegruiming daarvan hebben plaats op requisitoir van den procureur-generaal met de tenuitvoerlegging van het arrest belast, of, voor zooveel noodig, van den officier van justitie die hem vervangt.

IIde TITEL.

VAN DE UITGAVEN, MET GEREGTSKOSTEN IN STRAFZAKEN GELIJK GESTELD.

1ste Afdeeling.

Van de regtsvervolging en procedures ambtshalve gedaan, in zaken van burgerlijken of disciplinairen aard.

Art. 92. De kosten in alle zoodanige zaken van burgerlijken of disciplinairen aard, waarin het openbaar ministerie als eischer optreedt, in het belang der wet, of om hare uitvoering te verzekeren, worden getaxeerd, betaald, ingevorderd en verhaald op den voet en overeenkomstig de regelen bij het tegenwoordig besluit vastgesteld.

IIde TITEL.

2de Afdeeling.

Van de schifting en het vervoer van geregtelijke archiven.

Art. 93. In geval er noodzakelijkheid bestaat tot verplaatsing van de registers, minuten en stukken van eene griffie of tot overbrenging of verplaatsing van eenige andere geregtelijke archiven, gelijk mede van de stukken en registers zich bevindende in de bewaarplaatsen van notariele minuten, worden de kosten van schifting, inventarisatie, inpakking en vervoer, als algemeene justitiekosten voldaan.

In de bovenbedoelde gevallen, wordt door den griffier of bewaarder en, bij ontstentenis van dezen, door den kantonregter, kosteloos een korte staat opgemaakt van de over te brengen registers en papieren.

Art. 94. De wijze en de kosten van het vervoer worden geregeld door den procureur-generaal of door den officier van justitie in het arrondissement, behoudens voorafgaande goedkeuring door den Minister van Justitie.

IIIDE TITEL.

VAN DE BETALING DER KOSTEN EN VAN HET VERHAAL VAN GELDELIJKE VEROORDEELINGEN.

1ste Afdeeling.

Van de wijze van onderzoek, betaling en regularisatie der justitiekosten.

Art. 95. Met betrekking tot de wijze van uitbetaling, worden de kosten in *dringende* en *niet-dringende* onderscheiden.

Art. 96. Als *dringende* justitiekosten worden beschouwd:

1°. de vergoedingen aan de getuigen;

2°. de honorarien en vergoedingen in de gevallen, bedoeld in art. 28;

3°. de kosten van vervoer van de processtukken en van de voorwerpen tot overtuiging of ontschuldiging:

4°. het port van brieven en pakketten.

Art. 97. Als *niet-dringende* justitiekosten worden beschouwd:

1°. de salarissen en vergoedingen der deurwaarders, dienaren der openbare magt en beambten van politie;

2°. de regten en vergoedingen der griffiers;

3°. de honorarien, vacatien en vergoedingen der genees-, heel- en verloskundigen, vroedvrouwen, veeartsen, tolken en deskundigen bedoeld in artt. 23 en 26, daaronder begrepen de bijkomende kosten waartoe hunne verrigtingen kunnen aanleiding geven;

4°. de kosten van overbrenging van beklaagden, beschuldigden en veroordeelden en van de bedelaars en landloopers naar de bedelaarsgestichten;

5°. de reis- en verblijfkosten van de regterlijke ambtenaren;

6°. de kosten van uitvoering der doodstraf;

7°. de uitgaven voor telegraphische berigten en drukloonen;

8°. de kosten van schifting en vervoer van geregtelijke archiven;

9°. de buitengewone kosten, bedoeld in de eerste alinea van art. 125, en in het algemeen, alle kosten hierboven niet onder de *dringende* gerangschikt.

Art. 98. Wanneer een getuige zich buiten staat bevindt om in de kosten der reis te voorzien, kan de kantonregter in het kanton der woonplaats van den opgeroepene, aan dezen een voorloopig mandaat geven, waarvan echter het bedrag niet meer mag beloopen, dan de helft van de som, waarop hij als vergoeding voor reiskosten aanspraak heeft. Indien er noodzakelijkheid bestaat om bij voorraad in de kosten van het verblijf van de getuigen te voorzien, kunnen aan hen, van dag tot dag, voorloopige mandaten worden afgegeven door den president van het regterlijk collegie, door den regterlijken ambtenaar met de instructie belast, of door den kantonregter, voor hetwelk of voor wien zij verschenen zijn.

De ontvanger van de registratie die de bovengemelde mandaten betaalt, vermeldt het op rekening gegeven bedrag op den kant of aan den voet van de dagvaarding.

Art. 99. Van de *niet-dringende* justitiekosten maakt de belanghebbende partij eene declaratie op in dubbel, overeenkomstig de vastgestelde modellen. De beide afschriften en de daarbij behoorende bewijsstukken worden door haar ingediend aan den ambtenaar van het openbaar ministerie, die met het vorderen der taxatie is belast.

Een der beide afschriften moet gezegeld zijn, indien de in rekening gebragte som meer bedraagt dan f 10.00.

Ook de kwitantien voor eene hoogere dan de even gemelde som moeten van zegel zijn voorzien.

De kosten van het zegel blijven ten laste van de belanghebbende partij.

Art. 100. Geen declaratie zal worden getaxeerd, die niet onderteekend is door al de belanghebbende partijen of door hunne gemagtigden, mits, wat de laatsten betreft, deze van den op hen verstrekten last doen blijken.

Art. 101. Het is aan de griffiers verboden de aan hen toegekende regten, voor zoo verre deze van het Rijk kunnen worden in rekening gebragt, regtstreeks van de partijen te vorderen of te ontvangen.

Dezelfde bepaling is toepasselijk op de deurwaarders. Nogtans kunnen zij in het geval, bedoeld in art. 120, de regten ontvangen die hun overeenkomstig art. 63 zijn verschuldigd, mits zij de formaliteiten vervullen in genoemd art. 120 voorgeschreven.

IIIDE TITEL.

2de afdeeling.

Van de taxatie.

Art. 102. Op daartoe gedaan onderzoek door de belanghebbenden, worden de *dringende* kosten getaxeerd door de presidenten, de regterlijke ambtenaren met de instructie belast, en de kantonregters, ieder voor zoo veel hem betreft.

De taxatien worden gesteld aan den voet van de requisitoiren, oproepingen of kopijen der dagvaardingen; zij zijn gedagteekend; zij vermelden dat zij zijn gevraagd door de belanghebbende partijen.

De taxatien wegens vergoeding voor verschijning houden tevens de verklaring in, dat de getuigen niet verkeeren in het geval voorzien in het 1ste lid van art. 34.

Art. 103. De regterlijke ambtenaren die de taxatien hebben verrigt, zijn aansprakelijk, voor zoo veel de *dringende* kosten betreft, voor de taxen die zij in strijd met de bepalingen van het tegenwoordig besluit hebben toegekend, behoudens hun verhaal tegen degenen, die het te veel getaxeerde hebben ontvangen.

Art. 104. De kosten, welke als *niet dringende* worden beschouwd, worden artikel voor artikel getaxeerd op de declaratien van de belanghebbende partijen.

Bij elk artikel wordt de bepaling van dit tarief vermeld, waarop het is gegrond.

De taxatie wordt aan den voet der declaratien gesteld door de presidenten, de regterlijke ambtenaren met de instructie belast en de kantonregters, ieder voor zoo veel hem aangaat, op de schriftelijke vordering van den ambtenaar van het openbaar ministerie.

In geval van verwerping of vermindering van de declaratie of van sommige posten, worden de redenen van de verwerping of van de vermindering kortelijk vermeld.

Art. 105. De regter taxateur is bevoegd de vergoedingen in art. 28 aan de scheikundigen of andere deskundigen toegekend, bij een met redenen omkleed bevelschrift te verminderen, wanneer de verrigtingen die buiten de tegenwoordigheid van den gerequireerd hebbende regterlijken ambtenaar, of met overschrijding van den inhoud der requisitoiren, hebben plaats gehad, niet voldoende zijn geregtvaardigd.

Art. 106. De presidenten, de regterlijke ambtenaren met de instructie belast en de kantonregters mogen niet weigeren declaratien te taxeren,

om de enkele reden, dat de kosten niet op hunnen regtstreekschen last zijn gemaakt; mits evenwel zoodanige kosten gemaakt zijn krachtens requisitie van een bevoegd ambtenaar in het ressort van het geregtshof of de regtbank, waarvan zij voorzitters of leden zijn, of in het kanton, in hetwelk zij het ambt van kantonregter vervullen.

Art. 107. De declaratien die niet binnen zes maanden na het einde van het jaar, in hetwelk de kosten zijn gemaakt, ter taxatie zijn ingediend, zijn verjaard.

IIIde TITEL.
3de Afdeeling.
Van de betaling en regularisatie der kosten.

Art. 108. De toeschattingen van de *dringende* kosten worden voldaan ten kantore van den ontvanger der registratie, in den kring van wiens kantoor zij zijn verleend.

De toeschattingen worden voor voldaan geteekend door de regthebbenden. Wanneer deze niet kunnen schrijven, stellen zij, ten bewijze van kwitantie, een teeken of handmerk in het bijzijn van twee aan den ontvanger bekende getuigen, die de verklaring onderteekenen, dat de daarin te noemen getuige het teeken of handmerk in hunne tegenwoordigheid heeft gesteld en verklaard heeft niet te kunnen schrijven.

Art. 109. De ontvangers der registratie in de hoofdplaatsen der kantons, verzamelen, na afloop van ieder kwartaal, en die in de hoofdplaatsen der arrondissementen, na het einde van elke maand, in ongezegelde, een enkel dienstjaar betreffende staten, de *dringende* kosten, die zij gedurende het afgeloopen kwartaal of gedurende de afgeloopen maand hebben uitbetaald.

Deze staten vermelden onder anderen het doorloopend nommer der taxen, het getal dagen van de verschijning en die van het verblijf, den doorloopen afstand, en hetgeen ter zake van een en ander is uitbetaald.

De taxen behoorende bij denzelfden staat, worden geklasseerd, en van omslagen voorzien, in dier voege, dat de taxen van dezelfde soort en gelijk bedrag worden bijeengevoegd in een zelfden omslag, op welken vervolgens het getal der daarin bevatte taxen, het bedrag van eene enkele taxe en dat van allen te zamen, worden aangewezen.

Voor de taxen, door verschillende regterlijke collegien of kantonregters toegekend, worden afzonderlijke staten vereischt.

Art. 110. De staten worden ten verzoeke van de ambtenaren van het openbaar ministerie, die ze mede onderteekenen, uitvoerbaar verklaard door de presidenten der regterlijke collegien of door de kantonregters, ieder voor zooveel hem aangaat.

Art. 111. De executoir verklaarde staten en de stukken tot de gedane betalingen betrekkelijk, worden vergezeld van een borderel en een verzamelstaat, door de ontvangers aan de directeuren der registratie ingezonden.

Art. 112. De executoir verklaarde staten en de bewijzen van betaling in het vorig artikel bedoeld, worden zoo spoedig mogelijk nadat zij bij de directeuren zijn ingekomen, door deze, ieder voor zooveel den kring zijner directie betreft, bijeenverzameld en met een borderel en eenen verzamelstaat, voor ieder dienstjaar waartoe de stukken behooren, afzonderlijk aan het Departement van Justitie ingezonden.

Art. 113. De Minister van Justitie doet de bovengenoemde borderellen, staten en bewijsstukken onderzoeken, en keurt de verzamelstaten goed, tot het geheele bedrag der betalingen welke gebleken zijn te regt te zijn geschied.

Voor de sommen welke de Minister bevindt dat ten onregte zijn toegeschat, doet hij staten van terugvordering opmaken en verklaart die uitvoerbaar tegen degenen die het aangaat, zelfs wanneer die sommen in reeds onderzochte en door hem goedgekeurde staten waren begrepen; mits evenwel niet meer dan twee jaren zijn verloopen, nadat de goedkeuring heeft plaats gehad.

Zoowel het bedrag van de afgegeven staten van terugvordering, als de sommen waarvoor aan de directeuren ten onregte décharge is verleend, worden van den eerstvolgenden verzamelstaat afgetrokken.

De staten van terugvordering worden door tusschenkomst van de directeuren aan de ontvangers der registratie toegezonden.

Art. 114. De goedgekeurde verzamelstaten gaan terug aan de directeuren der registratie, terwijl de bewijsstukken der deugdelijk bevonden betalingen aan de Algemeene Rekenkamer worden ingezonden, onder bijvoeging van eene aanvraag om regularisatie van het bedrag der bedoelde betalingen op de Staatsbegrooting, ten behoeve van 's Rijks schatkist.

Art. 115. Nadat de taxatie der declaratien van *niet-dringende* justitiekosten is afgeloopen, worden zij, vergezeld van eene lijst, door de procureurs-generaal en de officieren van justitie binnen de eerste acht dagen van elke maand, aan het Departement van Justitie ingezonden.

De kantonregters zenden de door hen getaxeerde declaratien aan den officier bij de regtbank in het arrondissement, waartoe het kanton behoort, ten einde door dezen aan genoemd departement ingezonden te worden.

De declaratien worden bij meergemeld departement onderzocht, met de niet voor goedkeuring vatbaar bevonden posten verminderd, en, met eene aanvraag om betaling tot het deugdelijk bevonden bedrag, ter vereffening gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

De Minister van Justitie kan, boven en behalve de bewijsstukken die krachtens het tegenwoordig besluit bij de declaratien moeten worden gevoegd, de overlegging vorderen van alle zoodanige andere bewijsstukken, als hij tot staving der schuldvordering zal noodig achten.

IIIde TITEL.
4de Afdeeling.
Van de liquidatie der kosten en van het verhaal der geldelijke veroordeelingen.

Art. 116. De kosten, waarin beklaagden of beschuldigden worden veroordeeld, worden geliquideerd bij het vonnis of arrest.

Art. 117. Van de kosten wordt voor elke strafzaak een algemeene staat van liquidatie opgemaakt en bij de proces-stukken gevoegd.

Ten einde de liquidatie met de vereischte naauwkeurigheid te kunnen doen plaats hebben, wordt door de kantonregters, de regters-commissarissen en de presidenten der regterlijke collegien, onmiddellijk nadat hunne bemoeijenissen met de zaak zijn afgeloopen, een door hen onderteekende staat bij de stukken gevoegd in welken al de kosten zijn opgenomen, wier aard medebrengt, dat zij op de veroordeelden worden verhaald.

Van de kosten die bij het vonnis of arrest niet konden worden voorzien en geliquideerd, wordt een afzonderlijke staat van liquidatie opgemaakt.

Deze afzonderlijke staat wordt door den bevoegden regter uitvoerbaar verklaard; waarna de griffier afschrift daarvan zendt aan den ontvanger der registratie, ten einde te dienen tot verhaal van de daarin opgenomen kosten op de veroordeelden.

Art. 118. Op alle aan de ontvangers der registratie uit te reiken extracten van vonnissen of arresten of afschriften van staten, worden in een enkelen post de kosten van vroegere instantien vermeld, voor zoover het bedrag daarvan niet in de latere veroordeeling is begrepen.

Van de arresten in cassatie, waarbij veroordeelden in de kosten zijn verwezen, zendt de procureur-generaal bij den Hoogen Raad binnen acht dagen na de uitspraak en door tusschenkomst van den ambtenaar van het openbaar ministerie, een extract aan den griffier bij het regterlijk collegie of kantongeregt, waardoor het beklaagde arrest of vonnis gewezen is, ten einde door dezen ten spoedigste aan den ontvanger, met de overige voor hem bestemde extracten of kopijen van staten te worden uitgereikt.

Art. 119. De inning van het bedrag der staten van terugvordering, bedoeld in art. 113, geschiedt door alle middelen van regten, met uitzondering echter der toepassing van den lijfsdwang.

Art. 120. De deurwaarders met de verrigtingen, tot de invordering betrekkelijk belast, kunnen de sommen in ontvang nemen, die partijen mogten verlangen in hunne handen te voldoen. Zij zijn evenwel verpligt de ontvangen gelden onverwijld te storten ten kantore van den ontvanger der registratie. Indien zij meer dan drie dagen in de storting achterlijk blijven, kunnen zij worden vervolgd krachtens de bepalingen van artt. 169 en volgende van het Wetboek van Strafregt.

IIIde TITEL.
5de Afdeeling.
Van de kosten van verhaal van de geldelijke veroordeelingen.

Art. 121. De kosten tot verhaal van de geldelijke veroordeelingen aangewend, worden getaxeerd overeenkomstig het tegenwoordig besluit.

De bedoelde kosten worden voorgeschoten door het met de invordering belast bestuur der registratie, hetwelk ze van de veroordeelden terug vordert op de wijze als naar regten.

Algemeene bepalingen.

Art. 122. Voor de berekening der salarissen van de deurwaarders en van de dienaren der openbare magt en beambten van politie en voor de berekening der honorarien en vacatien van de genees-, heel- of verloskundigen, vroedvrouwen, veeartsen, tolken, deskundigen en bewaarders van stukken en der reisgelden van getuigen, wordt tot grondslag en uitgangspunt genomen de plaats, waar de belanghebbenden werkelijk wonen, behoudens het bepaalde in art. 73 betrekkelijk de getuigen.

Art. 123. De getuigen die verschenen zijn ten verzoeke van de beklaagden of beschuldigden en de deurwaarders die ze hebben gedagvaard, ontvangen de vergoedingen bij het tegenwoordig tarief vastgesteld.

Die vergoedingen worden hun echter uitbetaald door degenen die hun getuigenis hebben ingeroepen.

Art. 124. Om de teruggave te erlangen van de kosten van dagvaardingen en schadeloosstellingen, van de betaling van welke de vrijgesproken beklaagden of beschuldigden mogten zijn vrijgesteld, wordt door dezen een gespecificeerde staat van kosten opgemaakt, op ongezegeld papier, aan welken worden vastgehecht: de originele dagvaardingen, benevens de afschriften daarvan, voorzien van de door den regter gedane toeschattingen en het bewijs dat de teruggevraagde kosten aan de daarop regthebbende deurwaarders en getuigen zijn uitbetaald.

De voornoemde staat en bewijsstukken worden ingeleverd aan den voorzitter van het regterlijk collegie, door hetwelk, of aan den kantonregter, door wien de vrijstelling is verleend, ten einde te worden getaxeerd, executoir verklaard en betaalbaar gesteld ten kantore van den ontvanger der registratie, die het bedrag voldoet tegen overgifte van den voor voldaan geteekenden staat en van de bewijsstukken. Op deze staten is toepasselijk het bepaalde in de 2de alinea van art. 113 en in art. 119.

In de taxatie wordt melding gemaakt van de regterlijke uitspraak, met verklaring, dat daartegen niet meer kan worden opgekomen.

Art. 125. Bijaldien de instructie eener strafzaak buitengewone en bij het tegenwoordig besluit niet voorziene uitgaven vordert, kunnen zoodanige uitgaven niet worden bevolen, dan na voorafgegane magtiging van den procureur-generaal.

De procureur-generaal geeft van de verleende magtiging onverwijld kennis aan den Minister van Justitie.

Art. 126. De Minister van Justitie doet, wanneer hij het noodig acht, de griffien inspecteren en aldaar het onderzoek verrigten van al hetgeen met de justitiekosten in strafzaken in betrekking staat.

Art. 127. De modellen van declaratien, taxen en de acten, waarvan in het tegenwoordig besluit melding wordt gemaakt, worden door den Minister van Justitie vastgesteld en, telkens wanneer het noodig mogt zijn, gewijzigd.

Art. 128. Met uitzondering der bepalingen van artt. 78 en 127, welke terstond van kracht zijn, treedt dit Ons besluit in werking op 1 Julij 1860.

Op dat tijdstip zijn afgeschaft de keizerlijke decreten van 18 Junij 1811 en 7 April 1813, betreffende de criminele justitiekosten, en alle tot dus verre bestaande tariven van kosten in burgerlijke strafzaken.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, aan Onzen Minister van Finantien en aan de Algemeene Rekenkamer, en hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staats-courant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 7den Februarij 1860.

WILLEM.

De Minister van Justitie,
C. H. B. Boot.

Uitgegeven den *een en twintigsten* Februarij 1860.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
de Kock.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 19den Februarij 1860, n°. 68, is benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw dr. *C. C. van Hees*, lid der commissie van administratie over de gevangenissen te Amsterdam.

Bij Koninklijk besluit van den 18den Februarij 1860, n°. 81, is aan den dirigerenden officier van gezondheid der 2de klasse van het leger in

Nederlandsch Indie, *P. Bleeker*, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van kommandeur der 2de klasse der orde van Frederik, hem door Z. M. den Koning van Wurtemberg geschonken.

Bij besluit van 18 Februarij jl., nº. 53, heeft Zijne Majesteit goedgevonden te benoemen:

tot burgemeester der gemeente Drunen, *J. F. Jansen*, secretaris dier gemeente;

tot burgemeester der gemeente Leende *T. Maas.*

Bij besluit van den 18den Februarij 1860, nº. 54, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1º. op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen:

aan den heer *A. Bruinooge* als dijkgraaf van den polder Borsselen (Zeeland);

2º. te benoemen:

tot heemraad van den Bovenpolder 's Lands van Ravenstein (Noordbrabant) den heer *F. C. Smits*;

tot lid van het dijk- en polderbestuur het Hooghemaal (Noordbrabant) den heer *N. van Erp*;

tot plaatsvervangend heemraad in het polderdistrict de Circul van de Ooij (Gelderland) den heer *J. Wientjes*;

tot hoogheemraad van het groot waterschap van Woerden (Zuidholland en Utrecht) den heer mr. *H. Rooijaards*;

in het polderbestuur van Oud-Heinenoord (Zuidholland) tot dijkgraaf den heer *O. B. 't Hooft van Benthuysen*, en tot heemraden de heeren *J. Leeuwenburgh Wz.* en *P. Leeuwenburgh Jz.*;

in het bestuur van den Zuidpolder bij Edam (Noordholland) tot dijkgraaf den heer *J. E. Koopman*, en tot heemraden de heeren *P. Az. Plas* en *E. Meijer*;

tot dijkgraaf van den ouden polder van St. Philipsland (Zeeland) den heer *L. Dorst*;

tot dijkgraaf van den Kleinen Zevenaarpolder (Zeeland) den heer *J. de Feyter Pz.*;

tot beheerder van den Willemspolder (3de polder-arrondissement, Zeeland) den heer *A. Braam*;

tot beheerder van den Noordpolder bij Neuzen (Zeeland) den heer *J. de Feyter Wzn.*;

tot schout en secretaris van den polder Zegveld (Utrecht) den heer *A. van Loon*;

tot schout en secretaris van den polder Zegvelderbroek (Utrecht) den heer *A. van Loon*;

tot gecommitteerde in den polder de Broeklanden (Overijssel) den heer *H. Prins.*

Bij besluit van 20 Februarij 1860, nº. 43, heeft Zijne Majesteit goedgevonden aan de hoogeschool te Leiden te benoemen:

tot gewoon hoogleeraar in de faculteit van godgeleerdheid den heer *W. Moll*, doctor in de godgeleerdheid en hoogleeraar in de godgeleerdheid, aan het athenaeum te Amsterdam;

tot gewoon hoogleeraar in de faculteit van bespiegelende wijsbegeerte en letteren, met ingang van 1º. Julij 1860, den heer *R. J. Fruin*, doctor in de letteren, prorector aan het gymnasium te Leiden.

Bij Koninklijk besluit van 18 Februarij 1860, nº. 75, zijn verleend de volgende pensioenen, als aan:

NAAM.	QUALITEIT.	Bedrag van het pensioen.	Artt. der wet van den 9den Mei 1846 (*Stbl.* nº. 24), in verband met de wet van 31 Mei 1851 (*Stbl.* nº. 49), krachtens welke het pensioen is verleend.	Redenen van pensionering.
A. J. de Leeuw,	controleur bij 's Rijks belastingen te Leiden.	f 610	5 en 43	ligchaamsgebrek.
A. E. Schuyling,	ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Lith.	856	3 lit. a en 43	ouderd. en dienstt.
W. A. Baumer,	commies der 1ste kl. bij 's Rijks belast. te Arnhem.	354	5 en 43	ligchaamsgebrek.
W. Wening of Weenink,	id. 2de kl. te Didam.	274	idem	idem
S. Baadjou,	id. 2ste kl. te Waubach.	216	idem	idem
T. van Langenakker,	hulp-ontv. te Kessel.	257	idem	idem
J. Peters of Peeters,	commies der 1ste kl. bij 's Rijks belast. te Belfelt.	298	idem	idem
C. E. van Wickevoort Crommelin, wed. van D. F. Crommelin,	in leven ontvanger der registratie en domeinen te Haarlem.	1893	50 en 51	verkregen regten
M. Gosselaar, wed. van H. C. E. van Guldener,	in leven visiteur der in- en uitgaande regten en acc. te Dordrecht.	301	idem	idem
J. Naap, wed. van T. J. Wassington,	in leven brievenbesteller aan het postkantoor te Leeuwarden.	108	idem	idem
P. G. Dulmerhorst, wed. van J. H. Paulich,	in leven commies der 1ste kl. bij 's Rijks belasting. te Gramsbergen.	191	idem	idem
A. Storm, wed. van C. Storm,	in leven matroos der 1ste klasse bij de recherche te water te Brouwershaven.	162	63	idem
H. Koenders, wed. van A. de Noo,	in leven commies der 2de kl. bij 's Rijks belast. te Silvolde.	179	50 en 51	idem
A. Westra, wed. van J. Albarda,	in leven ontvanger der registratie te Leeuwarden.	1651	idem	idem
M. E. van der Sel, wed. van J. A. de Jong,	in leven commies der 2de kl. bij 's Rijks belast. te Leiden.	315	idem	idem
A. J. B. de Lannoy, minderjarige dochter van wijlen J. J. de Lannoy, onder voogdij van J. J. de Lannoy,	idem 2de kl. te Lonneker.	46	63	idem

Bij Koninklijk besluit van 17 Februarij 1860, nº. 54, zijn benoemd,

tot inspecteur voor het middel van den waarborg der gouden en zilveren werken om te resideren te 's Gravenhage, de heer *R. van der Voort*, thans onder-inspecteur voor dat middel, tevens belast met de functien van controleur aan het kantoor te Utrecht;

tot controleurs voor het middel van den waarborg der gouden en zilveren werken:

te Utrecht, de heer *P. van Steenbergen*, thans dezelfde functien bekleedende aan het kantoor te Roermond;

te Roermond, de heer *W. H. Vrijdag*, thans commies-stempelaar aan het kantoor te 's Bosch.

Bij Koninklijk besluit van 17 Februarij 1860, nº. 55, zijn benoemd:

tot controleur bij 's Rijks munt, de heer *P. H. Taddel*, thans essayeur bij 's Rijks munt;

tot essayeur bij 's Rijks munt, de heer *J. S. 't Hooft*, thans commies-stempelaar bij het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken te Utrecht.

Bij Koninklijk besluit van 18 Februarij 1860, nº. 76, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Haarlemmermeer, de heer *F. E. van Praag*, meter en taxateur van den turf te Gramsbergen.

Zijne Majesteit heeft bij besluiten van den 19den Februarij 1860, nº. 10 en 11, goedgevonden:

aan den gepensioneerden militairen onder-intendant der 1ste klasse, met rang van intendant der 1ste klasse *G. Falck*, Hoogstdeszelfs thesaurier, bij gunstige uitzondering en zonder eenige gevolgtrekking voor anderen, den rang te verleenen van hoofd-intendant (generaal-majoor);

tot Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst te benoemen den luitenant-kolonel *J. A. van den Bosch*, van den grooten staf, adjudant van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje.

Zijne Majesteit heeft goedgevonden, bij besluit van den 19den Februarij jl., nº. 7, met ingang van dien dag, te bevorderen,

tot kapiteins ter zee, de kapitein-luitenants ter zee:

H. Camp,
J. J. van der Moore,
G. Fabius, en
J. J. Westerouen van Meeteren;

tot kapitein-luitenants ter zee, de luitenants ter zee der 1ste klasse:

J. Vos,
R. L. de Haes,
A. R. Blommendal, en
jhr. R. de Casembroot, Hoogstdeszelfs adjudant in gewone dienst;

tot luitenants ter zee van de 1ste klasse, de luitenants ter zee van de 2de klasse:

J. H. P. E. Kniphorst,
A. Rietveld,
O. van Slooten,
A. Dronkers,
G. W. C. Voorduin,
J. K. L. Gey van Pittius,
jhr. N. A. Holmberg de Beckfelt,
F. H. P van Alphen,
W. Sluyterman van Loo,
L. M. de Laat de Kanter,
jhr. L. H. W. M. de Stuers,
G. F. Servatius,
jhr. H. K. F. A. van Raders,
P. Roodzant,
C. A. E. Fauchey,
R. P. Struick,
jhr. C. J. P. von Mühlen,
F. J. G. van Thiel,
A. Jarman:

tot luitenants ter zee van de 2de klasse, de adelborsten der 1ste klasse,

E. L. Ehnle,
J. A. Waldeck,
C. L. van Woelderen,
P. Koning,
J. M. A. van Mulken,
A. J. Dumont,
H. A. M. Swellengrebel,
A. L. K. graaf van Limburg Stirum,
F. H. Coblijn,
J. C. Joekes,
D. J. Weys,
C. A. le Bron de Vexela;

bij het corps mariniers:

tot luitenant-kolonel, den majoor, L. J. A. baron Quarles de Quarles;

tot kapitein der 2de klasse, den 1sten luitenant, L. F. Geill;

tot 1sten luitenant, den 2den luitenant F. A. van Braam Houckgeest;

tot 1sten luitenant, administrateur van kleeding, den 2den luitenant, administrateur van kleeding W. H. de Lozanne;

en aan den militairen intendant bij voorschreven corps F. S. G. Gautier toe te kennen den rang van luitenant-kolonel;

tot officieren van gezondheid der 2de klasse, de officieren van gezondheid der 3de klasse:

N. C. Slegt,
E. J. Muller, en
P. J. Loegert;

met bepaling, dat zij zullen rang nemen, de beide eerste, in voorschrevene volgorde, tusschen de officieren van gezondheid der 2de klasse, L. F. Praeger en W. F. Meyboom en de laatstgenoemde tusschen de officieren van gezondheid der 2de klasse M. T. Manden en H. J. P. van den Steen;

tot officieren van administratie der 1ste klasse de officieren van administratie der 2de klasse:

A. Pelkijn,
E. Lasonder, en
J. Boom;

tot officieren van administratie der 2de klasse, de officieren van administratie der 3de klasse:

C. J. S. Court,
F. C. Schaalje,
A. W. J. Lina,
J. Walstra,
W. Stort Jr.,
D. C. van der Hart,
F. Wolfson,
J. C. L. K. van Wely, en
J. A. Waldeck;

te benoemen, tot officieren van administratie der 3de klasse, de adjunct-administrateurs:

W. F. E. Le Rutte, en
W. H. Waldeck;

te bevorderen, tot adjunct-administrateuren, de scheepsklerken:

J. P. Faubel,
J. Breeman,
K. F. Gerth van Wijk,
P. F. van Wage,
F. W. L. A. Hirschmann,
W. Hanegraaff, en
J. C. de Vriese;

te benoemen, tot officier-machinist met den rang van luitenant ter zee der 2de klasse, den machinist der 1ste klasse in het vaste corps:

G. B. Hardes;

voorts, met ingang van den eersten Mei aanstaande, te bevorderen: tot ingenieurs der 1ste klasse, de ingenieurs der 2de klasse:

A. J. H. Beeloo, en
B. J. Tideman;

den laatstgenoemde vooreerst buiten bezwaar van 's Rijks schatkist; en tot aspirant-ingenieurs, de adsistenten bij den scheepsbouw:

J. C. Jansen,
A. E. Dronkers, en
S. Meihuizen.

[Herhaalde plaatsing, ter verbetering eener drukfeil, in het vorig nommer der *Staats-courant* ontstaan, door het uitvallen van den 14den en 15den regel.]

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

In de zitting van het Britsche Hoogerhuis van den 17den dezer deed een van de bewindslieden, lord Granville, in antwoord op eene aan de regering gerigte vraag, eene belangrijke mededeeling betrekkelijk de zaak van Savoye. »Het Fransche gouvernement, zeide hij, heeft ons te kennen gegeven dat het, in geval Midden-Italie met Sardinie vereenigd wierd, eenige uitbreiding van zijn grondgebied aan den kant van Savoye zou noodig achten; maar deze kennisgeving ging vergezeld van de verklaring dat die uitbreiding van grondgebied niet zou plaats hebben ten zij met toestemming van de bevolking van Savoye en na raadpleging van de groote mogendheden."

Lord Granville zeide verder, niet in te stemmen met de meening dat het wenschelijk zou zijn de zaak van Savoye op nieuw in het Huis te behandelen; het was zijns inziens reeds duidelijk genoeg gebleken, dat de vergadering ongaarne Savoye met Frankrijk zou zien vereenigen.

In de zitting van het Lagerhuis van denzelfden dag is door lord John Russell kennis van die verklaring van het Fransche gouvernement gegeven. Hij voegde er bij, dat die verklaring eerst door Keizer Napoleon zelven en vervolgens door diens minister van buitenlandsche zaken aan den Engelschen gezant te Parijs gegeven was, met bepaalde uitnoodiging om ze ter kennis van het Britsche gouvernement te brengen.

De ministeriele *Morning Post*, het Engelsche publiek omtrent de zaak van Savoye wenschende gerust te stellen, gaat verder dan de ministers in hunne bovengemelde mededeeling, en zegt in haar nommer van den 17den dezer:

»Onder de vraagstukken, welke Europa's toestand ingewikkeld maken, behoort de zaak van Savoye niet meer. Zij is te berde gekomen door omstandigheden welke buiten het bereik van Frankrijk lagen. Keizer Napoleon had zich het oprigten van een eedgenootschap in Italie voorgesteld en daarop aangedrongen. Maar de gebeurtenissen namen zulk eenen loop dat het plan van een Italiaansch koningrijk in stede van een eedgenootschap op den voorgrond kwam. Bij de verwezenlijking van dat plan zou het klaarblijkelijk groote ongelegenheden medebrengen, dat de Fransche helling der Alpen een deel van het Italiaansche koningrijk uitmaakte. Van daar het denkbeeld van den afstand van Savoye.

»Nu echter heeft het Fransche gouvernement zich bereid verklaard, om zich te gedragen naar hetgeen in deze zaak door de groote mogendheden van Europa mogt worden beslist; en alle vrees voor botsing mag alzoo geacht worden, voor goed verdwenen te zijn."

Verder betoogt de *Post*, dat Frankrijk eenige reden heeft om eene verandering zijner grenslinie aan den kant van Savoye te verlangen. »Indien Sardinie het denkbeeld van Italie's eenheid tot verwezenlijking brengt — zegt dat blad — is het natuurlijk dat Frankrijk ongaarne de Fransche afhelling der Alpen in het bezit zou zien van eenen nabuur, welke, zoo al niet op zich zelven, dan toch in geval van eene Europesche coalitie gevaarlijk zou kunnen worden. Er is althans niets nieuws in het denkbeeld van den afstand van Savoye. Onder de beginselen betreffende het magtsevenwigt is er geen in den loop der tijden meer veelvuldig erkend dan dat, wanneer Sardinie eene groote Italiaansche mogendheid wierd, Savoye als vergoeding aan Frankrijk zou behooren te worden gegeven. Het zou hoogst onbillijk zijn, Keizer Napoleon van baat- en eerzucht te beschuldigen om reden alleen dat hij zekere door alledaagsche voorzigtigheid aanbevolen voorzorgmaatregelen neemt tegen eene mogendheid, welke hij zelf in het aanzijn geroepen heeft."

De *Patrie*, een ministerieel dagblad van Parijs, doet opmerken dat het Fransche gouvernement naar de mededeeling van lord Granville en lord John Russell zich bereid heeft verklaard om in de zaak van Savoye de groote mogendheden te raadplegen, maar niet om zich, gelijk de *Post* zegt, aan hare beslissing te onderwerpen.

— Heden avond, den 20sten, moet bij het Lagerhuis de discussie over de voordragt van middelen tot bestrijding der staatsuitgaven voor het volgende dienstjaar, alsmede over het met Frankrijk gesloten handelsverdrag aanvangen. De heer Ducane heeft aangekondigd dat hij daarbij het volgende besluit, bij wijze van amendement, zou voorstellen: »Het Huis, erkennende dat er in de vermeerderde uitgaven van het aanstaande dienstjaar voorzien moet worden, acht het onraadzaam het bestaande tekort door vermindering der gewone inkomsten te vergrooten, en het is niet gezind de regtmatige verwachtingen der natie te leur te stellen door groote verhooging der income-tax."

Dit amendement, met welks aanneming het budget en welligt ook het kabinet zou vallen, zal, naar het schijnt, door de geheele conservative partij ondersteund worden. Het schijnt aan te duiden dat van die zijde enkel de voorgestelde verhooging der incometax zal worden bestreden, maar niet op de vroeger beloofde afschaffing dier belasting zal worden aangedrongen.

In het Hoogerhuis is den 16den dezer door een van de bewindslieden, lord Argyll, op nieuw verklaard, dat de aan Frankrijk bij het nu gesloten handelsverdrag bewilligde voordeelen ook aan de andere met Engeland handel drijvende natien zullen worden verleend. Van dit voornemen was het Fransche gouvernement, zeide hij, dadelijk bij den aanvang der onderhandelingen verwittigd. Dit voerde hij aan, om te bewijzen dat het nieuwe handelsverdrag geene uitsluitende en op wederkeerigheid gegronde overeenkomst in den geest der beschermende handelsstaatkunde was, maar integendeel een uitvloeisel van het beginsel van handelsvrijheid en een middel tot bevordering daarvan: immers, ofschoon de bepalingen van het verdrag schijnbaar tot den invoer van Fransche goederen beperkt waren, strekten zij zich in de daad uit tot den invoer van dergelijke artikelen uit alle andere landen.

— In de zitting van het Lagerhuis van den 16den werd de vraag gedaan, of het waar was, dat lord Elgin zich op nieuw als buitengewoon gevolmagtigde van Engeland naar China zou begeven om nog eene poging tot minnelijke vereffening van het geschil te doen, alvorens de vijandelijkheden hervat wierden. Lord John Russell zeide dat hij die vraag niet dadelijk beantwoorden kon, daar Harer Majesteits gouvernement de op handen zijnde aankomst van nadere berigten uit China wilde afwachten, alvorens in deze zaak een definitief besluit te nemen, zullende hij daarna onverwijld het Huis met het genomen besluit bekend maken.

— De heer Sidney Herbert, de minister van oorlog, heeft in de zitting van het Lagerhuis van jl. Vrijdag het budget voor zijn departement voor het volgende dienstjaar voorgedragen. Hij begon met te erkennen dat er nog nooit in vredestijd zoo veel geld voor het Engelsche krijgswezen was aangevraagd; hij noemde het een ontzettend, ja schier jammerlijk hoog budget, maar achtte de daarbij voorgedragen vermeerdering van uitgaven eene bedroevende noodzakelijkheid.

Het totaal dezer begrooting is 14,482,275 ponden sterling, dat is 1,982,978 p. st. meer dan voor het loopende dienstjaar is bewilligd. Deze vermeerdering is voor ruim de helft het gevolg van de invoering van Armstrongs gegroefde vuurmonden, waaraan thans in de Engelsche arsenalen druk gearbeid wordt.

In het midden der vorige week zijn te Southport proeven genomen met gegroefde vuurmonden van een nieuw maaksel, uitgevonden door den heer Whitworth, waarvan het kenmerkende in den nagenoeg zeshoekigen vorm van den loop gelegen is. De uitslag dezer proeven heeft aanvankelijk de verwachting nog overtroffen: herhaalde malen werd met dat geschut een op ruim vijf en eene halve Engelsche mijl afstands geplaatst doel getroffen.

Zoo ontstond natuurlijk de vraag, of het raadzaam zijn zou de vervaardiging van geschut naar de uitvinding van Armstrong voort te zetten, terwijl het misschien weldra voor een nog beter kanon zou moeten plaats maken. Hierop antwoordde de minister van oorlog bij de beraadslaging over zijn budget, dat de uitvinding van den heer Whitworth, indien zij werkelijk aan de verwachting voldeed, ook op Armstrongs geschut zou kunnen worden toegepast, daar hetzelve naar die uitvinding veranderd kon worden.

Na eene warme discussie, waarbij onder anderen de generaal Peel ernstig klaagde over de vermeerdering der uitgaven voor 's lands verdediging, welke nu in vredestijd tot dertig millioen ponden sterling in een jaar werden opgevoerd, heeft het Huis zich zonder hoofdelijke stemming vereenigd met den eersten post der begrooting, waarbij het gouvernement gemagtigd wordt om in het volgende dienstjaar 143,362 militairen (dat is 6,456 meer dan in het loopende jaar) in dienst te hebben.

— Blijkens de officiele handelsstatistiek heeft de uitvoer van producten van het Vereenigd Koningrijk in het jaar 1859 eene waarde bedragen van 130,440,127 ponden sterling, dat is dertien per cent meer dan in het voorafgegane jaar. In geen vroeger jaar heeft de uitvoerhandel dat bedrag bereikt, zelfs niet in het jaar 1857, toen de overdreven speculatie, welke op eene handelskrisis uitliep, op het hoogste was. Bijna alle handelsartikelen deelden in de ongemeene levendigheid welke de uitvoerhandel in 1859 heeft gehad. In katoenen goederen alleen bedraagt de vermeerdering zestien per cent.

— De berigten uit Calcutta van den 2den Januarij jl. melden dat men begonnen was eene telegraaphlinie van den mond van den Ganges tot Rangoon aan te leggen, welke eene schakel der telegraaphverbinding van Europa met het verre Oosten moet uitmaken.

FRANKRIJK.

Een dagblad van Rouen verzekert dat het Fransche gouvernement met Pruissen als vertegenwoordiger van het Tolverbond in onderhandeling is, met het doel om een handelsverdrag op denzelfden grondslag, als dat met Engeland, te sluiten. Het blad voegt daarbij, doch op minder stelligen toon, dat de eerste stap daartoe van Pruissens zijde zou gekomen zijn.

— De officiele *Moniteur* van gisteren behelst eene voordragt van den minister van koophandel aan den Keizer, betrekkelijk de aangekondigde hervorming der bepalingen van het Fransche tarief aangaande grondstoffen, en wel bepaaldelijk katoen, wol, verwstoffen en chemische producten. Indien de voordragt door den Keizer wordt goedgekeurd (hetgeen, zoo ver blijkt, nog niet is geschied) zal het invoerregt op die stoffen reeds in de maand April aanstaande afgeschaft of veel verminderd worden, met behoud altoos van het differentiele regt ter begunstiging der Fransche handelsvlag.

ITALIE.

De Turynsche correspondent van den ministeriëlen Parijschen *Constitutionnel* zegt in een schrijven van den 15den dezer, dat de heer Cavour dezer dagen eene circulaire aan de Sardinische gezantschappen betrekkelijk Savoye's afscheiding heeft gerigt. De inhoud daarvan zou hierop nederkomen, dat er thans geene reden bestaat om die zaak opzettelijk te behandelen, dewijl zij geen onderwerp van overleg tusschen het Fransche en het Sardinische gouvernement uitmaakt noch uitgemaakt heeft.

— De Parijsche correspondent der *Morning Post* berigt dat de effective sterkte van het Sardinische leger thans 150,000 man bedraagt, en dat buitendien Midden-Italie eene krijgsmagt van 50,000 man heeft. Hij zegt voor de waarheid dezer opgaven te kunnen instaan.

Het genoemde blad behelst ook een schrijven van zijnen Romeinschen correspondent van den 11den dezer, waarin gemeld wordt dat de Fransche gezant te Rome steeds vruchteloos tracht den Paus over te halen om hervormingen in het burgerlijke bestuur in te voeren en om in de zaak der Romagna de beslissing van een Europeesch congres in te roepen, en dat het aanzoek van den Paus om gewapenden bijstand door den Koning van Napels op beleefden maar vasten toon afgewezen is.

NASCHRIFT.

LONDEN, 20 Februarij. Volgens eene bij Reuters agentschap ontvangen depêche had de Oostenrijksche regering haar antwoord op Engelands voorstellen tot regeling der Italiaansche aangelegenheden nog niet afgezonden. Men verzekerde dat de antwoorden van Oostenrijk, Rusland en Pruissen gelijktijdig te Parijs zullen aankomen.

De Hertog van Toscana is naar Beijeren vertrokken. Naar verzekerd wordt is hij voornemens een manifest uit te vaardigen, waarin hij belooft het verledene te vergeten en constitutionele hervormingen te zullen invoeren.

BERLIJN, 19 Februarij. Het is thans zeker, dat er te Hannover algemeene conferentien over de opheffing van den Stade-tol zullen worden gehouden. Engeland en andere belanghebbende staten verlangen intusschen dat Hannover, als grondslag der beraadslagingen, een voorstel tot bepaling van de afkoopsom zal doen, gelijk in der tijd door Denemarken ten aanzien van den Sondtol gedaan is.

FRANKFURT, 18 Februarij. In de zitting der Bondsvergadering van heden heeft de vereenigde commissie voor de Holsteinsche aangelegenheden voorgesteld Denemarken uit te noodigen tot vervulling der in 1851 en 1852 gedane beloften betrekkelijk de toelating der vergadering van gedelegeerden, en te bepalen dat in Holstein geene algemeene wetten zonder toestemming der Stendenvergadering zullen mogen worden afgekondigd. De stemming over dit voorstel is bepaald op den 8sten Maart.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'sGRAVENHAGE, *den 20sten Februarij 1860.*

Wij zijn door het Departement van Finantien in de gelegenheid gesteld tot de mededeeling van de volgende opgave van de op 15 Februarij 1860 in de onderstaande entrepôts aanwezige hoeveelheden *ruwe* suiker:

Amsterdam	Pond	15,478,183
Rotterdam	»	6,211,708
Schiedam	»	724,702
Dordrecht	»	531,302
Middelburg	»	1,046,480
Totaal .	Pond	23,992,375

Blijkens de jongst ontvangen *Javasche Couranten*, loopende tot den 24sten December ll., waren door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie de volgende beschikkingen genomen:

bij het civiel departement:

benoemd: tot adsistent-resident van Tjiringin (residentie Bantam), de controleur 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures P. M. van Laren; tot adsistent-resident van Sidho-Ardjo (residentie Soerabaja) J. H. van der Palm, thans met die betrekking belast; tot adsistent-resident van Keboemen (residentie Bagelen), M. H. J. Kollmann, controleur 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, van verlof uit Nederland teruggekeerd; tot adsistent-resident van Soekapoera (residentie Preanger-regentschappen) de controleur 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures mr. O. van den Berg; tot lid van den raad van justitie te Samarang, de officier van justitie te Macassar, mr. J. C. J. van der Schalk; tot 1sten commies op het parquet van den procureur-generaal bij het hoog geregtshof van Nederlandsch Indie, de griffier bij den omgaanden regter 1ste afdeeling op Java mr. C. G. Hultman; tot commies op het adsistent-residentie-bureau te Banjoewangie, de 2de commies C. B. Hagenstein, tot postcommies tevens pakhuismeester te Palembang E. J. van der Linden, eervol ontslagen onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Madioen; tot commies-controleur der in- en uitgaande regten te Soerabaja, de commies ontvanger te Cheribon J. C. Botter; tot ontvanger der in- en uitgaande regten te Tjilatjap (Banjoemaas), A. H. Beijer, laatstelijk ondercommies 1ste klasse bij de recherche te Batavia, van verlof uit Nederland teruggekeerd; tot opziener van de oosteren wester Slokkan in de residentie Batavia en de adsistent-residentie Buitenzorg, de opziener 2de klasse van den waterstaat en der burgerlijke openbare werken, C. F. W. Brautigam, thans te Buitenzorg; tot ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Cheribon, de ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Benkoelen H. Schouten; tot ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Pasoeroeang, de administrateur en boekhouder bij het entrepôt te Batavia H. F. Oelrichs; tot commies controleur der in- en uitgaande regten, tevens havenmeester te Pasoeroean, de commies-ontvanger tevens boekhouder bij den ontvanger der in- en uitgaande regten te Samarang H. L. Schmitt; tot commies-controleur der in- en uitgaande regten tevens havenmeester te Cheribon, de commies-controleur te Soerabaja W. Ritter; tot commies-boekhouder bij den ontvanger der in- en uitgaande regten te Cheribon, de commies-ontvanger der in- en uitgaande regten te Tjilatjap (Banjoemaas) J. E. Engelenburg; tot commies-boekhouder bij den ontvanger der in- en uitgaande regten te Pasoeroeang, de commies-ontvanger te Toeban (Rembang) D. J. Sebo; tot ontvanger der in- en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester te Benkoelen F. W. Gibson, thans die betrekking waarnemende; tot administrateur en boekhouder bij het entrepôt te Batavia, de commies-administrateur bij dat entrepôt F. G. Samuels; tot commies-administrateur bij het entrepôt te Batavia, de commies-ontvanger te Pasoeroean H. van Rijgersma; tot commies-ontvanger, tevens boekhouder bij den ontvanger der in- en uitgaande regten te Samarang, de commies-ontvanger te Pekalongan J. S. L. Harrelbrinck; tot commies-ontvanger te Pekalongan, de commies-ontvanger te Koepang (Timor) E. J. W. G. Neirinckx; tot commies-ontvanger der in- en uitgaande regten te Koepang (Timor), de klerk op het residentie-kantoor aldaar, D. le Bruijn; tot commies-boekhouder te Palembang, de post-commies, tevens pakhuismeester aldaar, E. J. Vermandel; tot notaris te Batavia, de advocaat en procureur bij den raad van justitie te Soerabaja mr. A. Mangelaar Meertens;

bevorderd, tot adsistent-resident, de controleur 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures G. van Beest Holle, met bepaling dat hij met de leiding der proefneming met de cultures en bereidingswijze der indigo, gelijk die in de residentie Djokjokarta gevolgd wordt, in de residentie Banjoemaas zal belast blijven; tot adsistent resident, de controleur 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures J. K. H. Phitzinger, met bepaling dat aan hem zal blijven opgedragen de uitvoering der statistieke opname der residentie Banjoemaas; tot controleur der 1ste klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Lampongsche districten, de controleurs der 2de klasse G. A. van Delden en H. D. Canne; tot griffier bij den omgaanden regter in de 1ste afdeeling op Java, de fungerende secretaris bij de regtbank van burgerlijke en lijfstraffelijke regtspleging te Palembang en auditeur-militair aldaar, mr. W. de Booy; tot substituut-griffier bij den raad van justitie te Soerabaja, de ambtenaar 1ste klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie, mr. E. R. J. E. de Kuiper, thans werkzaam op het parquet van den officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaja; tot commies op het bureau van den adsistent-resident te Tjilatjap (Banjoemaas), de ambtenaar op wachtgeld C. R. D. Ohrly, 3de commies bij de algemeene rekenkamer; tot 1sten commies op het bureau van den adsistent-resident van Padang, de 1ste commies op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust W. van Ommen; tot commies op het bureau van den resident der Padangsche bovenlanden, de commies op het bureau van den adsistent-resident van Mandheling en Ankola, A. Intveld; tot commies op het bureau van den adsistent-resident van Mandheling en Ankola, de commies op het bureau van den controleur te Natal S. W. Marx; tot commies op het bureau van den controleur te Natal, de klerk op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust C. W. Kornmann;

belast, met de functien van commies-controleur der in- en uitgaande regten te Tjilatjap (Banjoemaas) J. B. Olijve Lobriat, havenmeester aldaar;

goedgekeurd, dat door den consul-generaal van Frankrijk in Nederlandsch Indie is benoemd tot zijnen consulairen agent te Cheribon, L. A. Saportas; dat door den directeur der cultures bij het kader der landelijke inkomsten en cultures zijn overgeplaatst: uit de residentie Bezoeki naar de residentie Banjoemaas, ter beschikking van den resident aldaar, de controleur 2de klasse H. van Duivenbode Varkevisser; uit de residentie Banjoemaas naar de residentie Bezoeki, ter beschikking van den resident aldaar, de controleur 2de klasse E. Kalfsterman;

opgedragen, de waarneming der civile geneeskundige dienst in de afdeeling Grisssce(Soerabaja) aan den particulieren geneeskundige C. Rademaker, tevens eervol ontheven van de hem opgedragen waarneming der civile geneeskundige dienst in de afdeeling Soemedang (Preanger Regentschappen);

verleend: een tweejarig verlof naar Nederland, aan den commies-boekhouder te Palembang P. C. Kluus; wegens ziekte, aan den adsistent-resident van Bandong (Preanger Regentschappen) A. G. C. Visser van Gaasbeek; en aan den griffier bij den omgaanden regter in de derde afdeeling op Java mr. Chs. J. Taunay, waarnemend auditeur militair bij den krijgsraad te velde in de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo;

ontslagen: op verzoek, eervol, met pensioen, de controleur 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures N. F. C. Holmberg de Beckfelt; uit 's lands dienst, de 3de commies op het residentie-bureau te Tjandjoer R. J. M. N. Kussendrager;

bij de burgerlijke openbare werken: bevorderd: tot opzigter 1ste klasse de opzigter 2de klasse W. P. Brandes, 2de teekenaar bij de directie der burgerlijke openbare werken, met bepaling dat hij tevens dienst zal doen als 1ste teekenaar bij voormeld bureau en als zoodanig gevestigd blijft te Batavia; tot opzigter der 2de klasse, de opzigter 3de klasse P. H. Orth, met bepaling, dat hij gevestigd blijft ter hoofdplaats Cheribon; overgeplaatst, van Neira (Banda) naar de hoofdplaats Soerabaija, de opzigter 2de klasse J. H. Hahné; gesteld, ter beschikking van den directeur der cultures, de ambtenaar 1ste klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie mr. J. H. van Lennep, thans werkzaam bij den officier van justitie te Batavia;

bij de sub-commissie van onderwijs in de residentie Madura: ontslagen, eervol, wegens vertrek, P. C. Holboom, onder dankbetuiging; benoemd: tot lid F. Bovens, 1ste luitenant der cavalerie in de afdeeling Madura; tot notaris te Padang de candidaat-notaris H. Calicher;

bij de sub-commissie van onderwijs te Soerabaja: ontslagen, eervol, wegens vertrek, C. F. H. Franssen, onder dankbetuiging; benoemd: tot lid M. van der Elsen, pastoor bij de Roomsch-katholijke gemeente aldaar;

bij het militair departement:

benoemd: tot 2den luitenant bij het 11de bataillon, de adjudant-onderofficier H. Hamakers, van het corps;

bevorderd: tot luitenant-kolonel de majoor H. C. Staring, met bepaling dat hij als zoodanig in de betrekking van chef van den staf der 2de Bonische expeditie zal continueren; tot majoor bij het 12de bataillon, de kapitein E. C. van Daalen, van het 8ste bataillon;

overgeplaatst: bij het 10de bataillon, de majoor M. L. G. van den Berg, van het 15de bataillon;

geplaatst: bij het 15de bataillon, de majoor J. B. Auffmorth; bij de militaire geneeskundige dienst, bij het garnizoen te Tandjong (Lan-

pongsche districten), de officier van gezondheid 3de klasse J. H. Bruynis, van verlof uit Nederland teruggekeerd;

goedgekeurd: dat, door het militair departement bij het wapen der infanterie zijn geplaatst: bij het 6de bataillon de 1ste luitenant G. van Vuuren; bij het 10de bataillon de kapitein K. J. B. Eichelberg; bij het 13de bataillon de 2de luitenant J. L. Engelhart, allen uit Nederland aangekomen; — zijn overgeplaatst: bij het 2de bataillon de 1ste luitenant M. E. F. L. von Schauroth, van het 3de bataillon; bij het 3de bataillon de kapitein E. Pauw, van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling op Java (Tjilatjap); bij het 4de bataillon de 1ste luitenant L. W. G. Gerlach, van het 11de bataillon; bij het 16de bataillon de 2de luitenant G. M. H. Muller, van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden; bij het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling op Java (Billiton), de 1ste luitenant H. Spoelder, van het garnizoens-bataillon op Banka en onderhoorigheden; bij het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling op Java (Tjilatjap), de kapitein B. H. J. Rijks, van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling op Java; bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de 1ste luitenant H. J. Voorstad en de 2de luitenant G. L. van Doornum, respectivelijk van het 15de en 17de bataillon;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie jhr. J. S. van de Poll, en aan den officier van gezondheid der 2de klasse P. Berliner;

ontslagen, op verzoek, eervol met pensioen, de kapitein der infanterie E. Paauw, en de majoor der infanterie C. L. Schukking;

ingetrokken, op verzoek, het aan den majoor der infanterie J. B. Auffmorth verleende tweejarig verlof naar Nederland;

bij het marine-departement:

benoemd, tot commies bij het marine-etablissement te Soerabaja de commies bij het marine-etablissement te Onrust A. van Meurs, met bepaling dat hij voorloopig op zijne tegenwoordige standplaats blijft gedetacheerd.

Verder ontleenen wij aan genoemde Couranten de onderstaande mededeelingen.

Ten vervolge onzer mededeelingen nopens de militaire operatien tegen het Bonische rijk zijn wij in de gelegenheid het volgende mede te deelen:

Den 10den November jl. waren er te Boelekomba, de aangewezen rendez-vous plaats, schepen genoeg aanwezig, om met het slopen van dezelve naar Sindjaij een aanvang te maken, hetgeen door de zorg van de zeemagt met orde en spoed plaats had, en om den marsch over land van eene kolonne, bestaande uit drie compagnien, eene sectie driepondr-bergbatterij, twee mortieren, 21 sapeurs, 27 cavaleristen en eene veldambulance, onder den majoor Staring te doen aanvangen.

Bij deze kolonne bevond zich Aroe Palakka met ongeveer 200 volgelingen, benevens de hulptroepen van Bonthain en Boelekomba, ter sterkte van 500 man, welk getal echter door de volgelingen der hoofden en der door hen medegebragte koelies tot ruim 1000 was vergroot. De adsistent-resident Bakkers leidde de hulptroepen.

Den 21sten November waren al de schepen op de reede van Sindjaij, met uitzondering van de *Lulgerstein*, de *Pauline* en de *Ida Wilhelmina*, die nog niet te Boelekomba waren aangekomen.

Inmiddels was door Zr. Ms. schoenerbrik *Lansier* eene naauwkeurige verkenning van de reede van Sindjaij gedaan, waardoor werd bevestigd, dat eene zandplaat ten Zuiden van Mangara-bombang eene geschikte landingplaats zoude zijn.

Den 21sten werd door den luitenant-generaal, kommandant en chef der expeditie, in persoon eene verkenning gedaan, en den volgenden dag werd begonnen met het beschieten der vijandelijke versterkingen met het oogmerk, om ze zoo veel doenlijk te vernielen en derzelver kanons te demonteren. De goede en juiste rigting der schoten deed vermoeden dat de vijand schade had geleden; men zag hem zijn kanon terugtrekken en de wallen verlaten. Later is gebleken, dat hij ze slechts teruggetrokken heeft, om ze voor vernieling te bewaren en ze na de staking van ons vuur weder in positie te stellen.

Aan dit bombardement werd deel genomen door Zr. Ms. schepen *Soembing*, *Gedeh*, *Phoenix*, *Bali*, *Medusa*, *Kinsbergen*, *Lansier* en eenige kleinere vaartuigen.

Ten einde de medewerking van de kolonne, die van de Zuid naar Sindjaij zou oprukken, niet te missen en deze kolonne, welke door een marsch van vijf dagen door een vijandig land de moeijelijkste taak had, niet te leur te stellen en van deelname aan het gevecht te versteken, besloot de generaal de landing uit te stellen tot den 24sten, den dag waarop de kolonne verwacht werd.

Den 24sten ten $4\frac{1}{2}$ ure 's morgens had dan ook de landing plaats, gedekt door de gewapende sloepen en barkassen van Zr. Ms. schepen *Medusa*, *Gedeh*, *Gedeh*, *Soembing* en *Bali*, benevens de kruisbooten n°. 18, 23 en 41.

De landingstroepen bestonden uit 200 man van Zr. Ms. schepen, onder de bevelen van den luitenant ter zee 1ste klasse Coops, het 4de bataillon infanterie en twee mortieren à $11\frac{1}{2}$ dm., en geen ander legertros dan eene veldambulance. De marine-divisie maakte de voorhoede uit en werd ondersteund door drie compagnien van het 4de bataillon infanterie, onder den majoor Kroesen, als hoofdtroep, terwijl de drie overige compagnien als reserve onder de persoonlijke bevelen van den generaal bleven.

Ten half zes ure waren de troepen aan wal en opende de vijand zijn vuur op dezelve, dat geen nadeel toebragt en door de gewapende sloepen en barkassen goed beantwoord werd.

De voorhoede rukte vooruit, op den voet gevolgd door de hoofdtroep en reserve. Eerstgenoemde had last, om het strand niet te volgen, ten einde niet op de verdedigingswerken des vijands te stooten, maar eenigzins binnenwaarts te marcheren, dan regts af te wenden en alle versterkingen in den rug te bedreigen. De hoofdtroep moest de voorhoede ondersteunen en zoude wederkeerig gevolgd worden door de reserve.

De beweging aan de voorhoede voorgeschreven bleek niet mogelijk te zijn door de vele diepe vijvers die den marsch stuiten. Er moest nu langs het strand en regt op eene der versterkingen aan gemarcheerd worden. Zij scheen goed bezet en de verdedigers willens te zijn, om zich goed te verdedigen. In de nabijheid daarvan gekomen en het daglicht nog onvolkomen zijnde, werd last gegeven, om halt te houden en de omtrekking af te wachten van eene compagnie infanterie, die door de reeds vermelde vijvers werd gezonden. Te gelijk werden de mortieren opgesteld en eenige worpen in de benting gedaan, terwijl inmiddels de voorhoede door links aan te houden eveneens met omtrekking bedreigde. Spoedig hield het gejuich des vijands op, die het kortstondig stilstaan der troepen welligt aan vrees had toegeschreven, en hij verliet zijne versterking, toen hem door de omtrekking de verdediging onmogelijk was gemaakt. De gezamenlijke versterkingen van Mangara-Bombang moesten nu verlaten worden, want het waren alle werken met opene keelen of met regtlijnige borstweren (¹).

De rigting die de vijand nam volgende, deboucheerden de troepen in eene schoone vlakte van voortreffelijken bouwgrond, waarvan de oogst niet lang geleden was binnen gehaald en alles weder voor het planten van het tweede gewas omgewerkt was. De vijand trok met vele vaandels en eenige ruiters naar het niet ver verwijderde gebergte, werwaarts de voorhoede, ondersteund door eene compagnie infanterie, hem volgde. Nu scheen hij eene omtrekkende beweging te doen, om welke te verhinderen de derde kolonne eene beweging deed, terwijl inmiddels de tweede kolonne in stelling bleef achter Mangara Bombang, om den vijand gade te slaan. De vijand trok nu in de rigting van eene belangrijke kampong, Balang-nipa geheeten, en op den regter oever van de rivier Tangka gelegen.

De drie kolonnes werden verzameld op den linker oever van de rivier Sindjaij, welke doorwaadbaar werd bevonden, en op de kampong Balong-nipa aangemarcheerd. De vijand wachtte de troepen niet af, maar trok de rivier Tangka over en was, toen onze magt daar ten 10 ure aankwam, spoorloos verdwenen.

Terwijl dit plaats had begaven Zr. Ms. stoomschepen *Soembing*, *Bali* en *Kinsbergen* met de drie kruisbooten en de barkassen en de gewapende sloepen van de *Medusa*, *Gedeh* en *Phoenix*, zich naar de monding van de Tangkarivier, ten einde de versterkingen aldaar te bedreigen en, op een te geven signaal door de te land agerende troepen, de rivier in te roeijen. Om die beweging te ondersteunen was eene compagnie van het 11de bataillon infanterie op de *Soembing* overgescheept.

Maar de drasheid van den grond en de uitgestrekte napi-bosschen, die de monding der rivier omzoomen, veroorloofden niet die gecombineerde beweging te volbrengen. Het afgesproken signaal konde van den wal niet gegeven, immers in zee niet gezien worden. In stede van dien is van het 4de bataillon infanterie eene compagnie de rivier overgetrokken, om de versterkingen in den rug te bedreigen, die daarop verlaten zijn.

De marine-divisie werd tegen den avond naar boord terug gezonden en het 4de bataillon infanterie met de artillerie en de ambulance in de kampong Balang-nipa gelaten. Ons verlies had bestaan in een Europeesch soldaat gesneuveld en een Amboinesche sergeant gekwetst.

Omstreeks tien ure deboucheerde de kolonne die van Boelekomba was gemarcheerd in de vlakte, in dier voege, dat, zoo de vijand gestaan had, hare medewerking niet vruchteloos zoude zijn geweest. Maar reeds te 9 ure kwam het hoofd van Barongoe de kolonne op verscheidene palen van Sindjaij te gemoet, verhalende dat Mangara-Bombang met al zijne versterkingen genomen was, en hij zich met zijn volk bij den overwinnaar kwam onderwerpen.

Deze kolonne had een allermoeijelijkst terrein, vooral voor de artillerie, door te trekken gehad. De tegenstand van den vijand was echter niet van groot belang; overal werd hij uit zijne stellingen en versterkingen verdreven, soms met een blijkbaar niet onaanzienlijk verlies aan dooden en gekwetsten. Van onze zijde sneuvelde een Europeesch sergeant.

Den 25sten met het 11de bataillon infanterie en de cavalerie van de kolonne van de zuid op marsch gegaan zijnde en na zich vereenigd te hebben met het 4de bataillon infanterie, trof de generaal te Balong-nipa verscheidene inlanders aan en daaronder den soeloewatang van die kampong, die, namens den radja, zijne onderwerping kwam aanbieden.

De bijzonderheden die nu vernomen werden deden zien, dat het maken van bewegingen in het binnenland onnoodig, welligt schadelijk zouden zijn.

De meerderheid der bevolking wachtte in het nabijliggende gebergte het resultaat af van de zending des soeloewatangs, maar zoude op de verschijning van troepen verder de wijk nemen.

De generaal nam de aangeboden onderwerping aan en bepaalde zich verder tot het doen eener excursie met de aanwezige cavalerie, waarbij bleek, dat het land uiterst vruchtbaar is en dat die vruchtbaarheid kan worden verhoogd door het maken van waterleidingen ter bewatering der rijstvelden, die nu geheel van regen afhankelijk zijn.

De 26ste November werd benuttigd, om meer bijzonder de rivier Pangka te verkennen en een emplacement voor eenen militairen post te kiezen.

De keuze is gevallen op een open terrein naast de kampong Balong nipa, op den regter oever van de rivier. Bereids was een groot deel van de bevolking teruggekeerd aan wie het opgevatte voornemen werd bekend gemaakt. Men scheen daarmede ingenomen en bereid in de levering van materialen en werkvolk behulpzaam te zijn. Om de gezindheid beter te beproeven wendde de generaal eenige onzekerheid voor omtrent de geschiktheid van het gekozen emplacement en vroeg of eene keuze aan de rivier Sindjaij niet beter zoude zijn.

Het antwoord was: » dan zou het bloed in onze aderen gestold zijn, alvórens de compagnie ons ter hulp zoude kunnen komen."

Er werden dadelijk bevelen gegeven voor het ontwerpen, traceren en verder afwerken van eene redoute.

Met de onderwerping van de bevolking ging het goed. Onophoudelijk kwamen lieden aan Aroe Palakka kleine geschenken en hunne hulde aanbieden.

Als beschermeling van het Gouvernement was hij een gevierde man. Op den 26sten waren reeds drie hoofden en vier en twintig onderhoofden, en op den 27sten de onderhoofden van Katjang en Limbang in onderwerping gekomen.

Maar niet alleen in Sindjaij werd deze goede gezindheid bespeurd; ook in het Bonische gebied werd die aan den dag gelegd. Dit bleek uit de overkomst van twee vrouwelijke Aroes uit de kampongs Kadjoe-Ara en Mara, die uit het Bonische gebied met een gevolg van circa 300 personen hulde aan Aroe-Palakka kwamen brengen.

De zaken te Sindjaij voorloopig geregeld zijnde, werd den 28sten November een aanvang gemaakt met het slopen der transportschepen naar Badjoa, alwaar de laatsten op den 3den December aankwamen. Al de troepen werden daar gedebarqueerd en op den 6den werd de marsch naar het binnenland aangevangen in deze orde:

a. De voorhoede, bestaande uit:

1. drie compagnien van het 4de bataillon infanterie;

(¹) De artillerie en de gewapende sloepen hebben 23 kanons en lilla's in die versterking gevonden en vernageld.

2. een peloton cavalerie;
3. de twee houwitsers van de 3 ponds ligte veldbatterij;
4. een detachement sapeurs;
onder de bevelen van den majoor C. M. H. Kroesen.

b. De hoofdtroep, bestaande uit:
1. de gezamenlijke cavalerie;
2. de drie overige compagnien van het 4de bataillon infanterie;
3. de overblijvende artillerie;
4. het 11de bataillon infanterie.

c. De mobile en bij de corpsen ingedeelde ambulance met de kookketels en de ommisbare bagage, gedekt door *eene* compagnie van het 11de bataillon infanterie.

d. De *achterhoede*, vertrekkende een uur na den hoofdtroep en bestaande uit:
1. de veldambulance;
2. het viverpark;
3. twee compagnien van het 5de bataillon infanterie;
onder de bevelen van den majoor H. T. Heisterkamp.

De weg, die door de zorg van den majoor chef van den staf H. C. Staring was hersteld en verbeterd, was tot aan Boni tamelijk goed en veroorzaakte geene beduidende hindernissen aan den marsch der verschillende wapencorpsen. De marsch kon dus goed en opgesloten in halve sectie-kolonne plaats hebben.

Tot aan Tebadjong werd geen vijand ontdekt.

In de vlakte van Boni komende zag men echter eene uitgebreide borstweer voor zich, met eene bamboezen palissadering voor dezelve, bestaande uit ongekloofde bamboe, waaraan de zijtakken gelaten waren, om de opruiming te bemoeijelijken, tamelijk digt bijeen en regtstandig in den grond geplant. Verdedigers werden slechts weinig gezien.

De voorhoede kreeg last langzaam door te marcheren en geene vijandelijkheden te beginnen als de vijand het initiatief niet nam. Eene naauwkeurige verkenning van de positie werd verhinderd door het gordijn van boomen en struiken, welke den regter vleugel derzelve dekte. De linker vleugel was meer open, maar de regter was het strategische punt van het slagveld; in die rigting was de marschlijn naar Palakka en Pasempa. Daar moest dus de aanval geschieden, om den terugtogt naar Pasempa te verhinderen. Het scheen ook het sterkste gedeelte der linie te zijn.

Spoedig opende de vijand zijn vuur uit lilla's en verdragende geweren of buksen. De voorwacht hechtte zijne tirailleurs tegen de linie, bragt zijn geschut in batterij en bedreigde het centrum en den linker vleugel der linie door een stormaanval. Dit gebeurde alles met orde en onverschrokkenheid.

Met het vuur uit het front der linie werd ook een levendig vuur uit de kampong Bola Salimpa geopend, en zoo als het later bleek, maar aanvankelijk gemasqueerd door de kampong niet te zien was, uit eene redoute, welke loodregt buiten de linie en haar flankerende was aangebragt.

Dit vuur nam de voorhoede in de flank en had haar veel kwaad kunnen doen. De kapitein W. van Os, de drie compagnien van het 4de batailon kommanderende, die bij den hoofdtroep waren ingedeeld, kreeg last, om met dezelve den vijand uit die kampong te verdrijven, waar hij in menigte genesteld was. Der cavalerie onder den majoor J. Wolff, werd bevolen, zich gereed te houden, om zoodra het vuur uit de kampong tot zwijgen zoude gebragt zijn, den regter vleugel der linie te omtrekken en den terugtogt des vijands af te snijden, zoo veel doenlijk gevangenen te maken, maar neder te sabelen wat zich verdedigen zoude.

De artillerie, onder majoor J. F. van Bloemen Waanders, marcheerde in het front der stelling op en opende haar vuur op de linie; het 4de bataillon infanterie deploijeerde zich op den linker vleugel van de artillerie, zoodat de hoofdaanval tegen des vijands regter vleugel gerigt was. De manoeuvre gelukte volkomen. Het vuur uit kampong Bola Salimpa werd tot zwijgen gebragt; de cavalerie omtrok des vijands regter vleugel; de voorhoede drong door het verhak en beklom de borstweer.

Onze verliezen, hoewel betrekkelijk gering, dragen evenwel blijken van den ernst der verdediging en de stoutheid van den aanval Bij het 4de bataillon zijn gevallen 3 gesneuvelden en 17 gekwetsten. Onder de laatsten behooren de majoor C. M. H. Kroesen, wien een geweerschot in de borst door en door en een ander in den regter arm getroffen heeft. Gelukkig zijn geene edele deelen geraakt. De 1ste luitenant A. J. Roijen bekwam een schot in den regter schouder en een ander in den regter arm. De overige gekwetsten van dit bataillon zijn het allen vrij belangrijk maar het meerendeel niet met levensgevaar.

Bij de cavalerie sneuvelde een ruiter en werden drie ruiters en vijf paarden gewond, allen door lans of kris. Ook de 1ste luitenant Koenen werd door een krissteek in den regter onderbuik gewond. Twee Europeanen zijn later aan hunne wonden overleden.

Bij de andere corpsen werden geene verliezen geleden.

De overwinning was volkomen en de vijand van zijne natuurlijke terugtogtslijn afgesneden. Zij kon goede uitkomsten doen vermoeden. Na de noodige zorg voor de gekwetsten genomen te hebben en zich van het geheel verdwijnen des vijands verzekerd te hebben werd de marsch naar Palakka voortgezet, waar de troepen omstreeks $2^1/_2$ ure in den namiddag aankwamen, maar geene huizen genoeg vonden, om, met de koelies mede gerekend, ruim drie duizend man en meer dan drie honderd paarden onder dak te brengen; er werd echter goed water gevonden. Nu schoot niets anders over, dan het grootste gedeelte der troepen te doen bivouacqueren. Eene zware stortbui, welke ruim twee uren duurde, heeft deze gebrekkige legering ingewijd. Eerst den volgenden dag kon aan het maken van eene beschutting gewerkt worden, hetgeen het doen eener verkenning tot in de nabijheid van Pasempa verhinderde, ook wijl geene genoegzame levensmiddelen in het bivouac konden aangevoerd worden, om onmiddellijk weder in beweging te gaan. Hiermede werd echter niets verzuimd, zoo als hieronder zal blijken. Buitendien was het verzorgen der gezondheid en voeding der troepen een onvermijdelijke en eerste pligt.

Deze omvattende beweging met de imposante magt, welke gedeploijeerd werd en die gewoonlijk nog overschat wordt, benevens de cordaatheid van de aanvallers, moet den vijand bevreesd gemaakt hebben voor zijnen terugtogt.

Na een kwart uurs hevig gevecht verliet hij zijne verschansing en was hij waarschijnlijk wlilens naar Pasempa terug te trekken, waar zich de koningin nog bevond. Maar daar stootte hij op de cavalerie, die veel moeite had gehad, om door de versperringen te komen, welke tusschen de kampong Bola Salimpa en de linie aangebragt waren en deze als het waren vereenigden en tot één stelsel van verdediging maakten. Dit oponthoud gaf aan de hoofden (1) gelegenheid te ontsnappen, maar verhinderde niet dat de cavalerie, die zich uitmuntend gedroeg, vele vijanden neder velde want pardon, hoewel aangeboden, werd niet aangenomen. Hier deed zich de stoutmoedigheid van het volkskarakter weder kennen. Hoewel het leven kunnende redden door de wapens weg te werpen en zich over te geven heeft geen enkele pardon willen aannemen. Met een steek- en verscheidene werplansen gewapend heeft geen der Bonieren, die onder het bereik der cavalerie was en niet meer ontkomen kon, gepoogd zich door te loopen aan zijn lot te onttrekken. Langzaam terugtrekkende en de ruiters, die te nabij kwamen, eene lans toewerpende, die bijna altijd trof, hetzij ruiter, paard of harnachement, verdedigden zij zich zoo lang zij konden en tot zij nedergeveld werden, hetgeen meestal plaats had door sabelhouwen die eenen dadelijken dood gaven. Volgens de verklaring van den generaal heeft de cavalerie dien dag gewigtige diensten bewezen.

De massa der vlugtelingen, zich den terugtogt door de cavalerie afgesneden ziende, keerde in de kampong terug, om onder bescherming van haar geboomte noordelijk in de rigting van Tjinrana te trekken. Eenige kartets-granaten door de sectie houwitsers à 12 duim van de 6 ponds batterij de vlugtelingen nagezonden, overhaastten den terugtogt.

Hoe groot het getal verdedigers der vijandelijke versterking geweest is, is niet, zelfs niet bij benadering, te schatten. Men weet alleen dat zich de voornaamste hoofden als aanvoerders in de versterking bevonden, en dat zij aan de verdediging van Boni en van Pasempa groote waarde hebben gehecht. Als aanvoerders zijn genoemd:

1°. Aroe Oedjong, waarnemende toenulalang (rijksbestuurder) en broeder van den overleden Koning, Aroe Poegie Matinro Riadja Benting, de echtgenoot van de regerende Koningin;

2°. Aroe Petodjo, de bevelhebber der Bonische strijdmagt;

3°. Datoe Sawito, de toemalampona Toewangké (zoo veel als tweede bevelhebber);

4°. Aroe Palongké, de broeder van den grootvader van n°. 1;

5°. Aroe Goelong Doelang van Awangtangké (deze prins behoort te Sopeng te huis);

6°. Aroe Kalookoe, doelang van Petong Paloë (deze prins behoort onder Loewoe en heeft bij de vlugt zijne vlag verloren);

7°. Aroe Rappang, de broeder van n°. 2; deze wordt gezegd te zijn gesneuveld.

Aroe Palakka, die zijnen togt van Sindjaij naar Badjoa over land zonder hinder volbragt, zond nog denzelfden dag van het gevecht zendelingen uit, om met het volk in aanraking te komen, maar vond alle kampongs verlaten.

Reeds den volgenden dag echter meldde zich aan onze voorposten aan de Bonier Ambé-Kampa, zeggende door de onderhoofden en de bevolking van p. m. 50 groote en kleine kampongs afgevaardigd te zijn om te vernemen of de bevelhebber der Nederlandsche strijdmagt genegen was hunne onderwerping aan te nemen. Hij was overtuigd, zeide hij, dat de mindere hoofden, maar vooral het volk naar rust en vrede verlangen, en berigtte dat de koningin, dadelijk bij het vernemen der geledene nederlaag, met haren oom Datoe Sawito en haren halven broeder Datoe Sailong en den pegawé van Boni, schoonzoon van Datoe Sawitoe, naar Sopeng of Kadjoe (Wadjoe), welke der beide plaatsen wist hij niet, had begeven, dat Aroe Oedjong naar Amalie, eene dagreis van Boni, was gevlugt, dat de adat de koningin gevolgd was om haar ingevolge de landsgebruiken op hare reis te vergezellen en tot hoede te dienen, maar dat naar zijne overtuiging de adat spoedig zou terug keeren.

Reeds had de generaal aan de adat van Boni onder dagteekening van den 7den December eenen brief gerigt om dit ligchaam den vrede te beloven zoo men in onderwerping kwam en zich eenen anderen vorst koos.

Overeenkomstig dien brief werd aan Ambé Kampa geantwoord, dat de bevolking, mannen, vrouwen en kinderen, gerust naar hunne kampongs konden terugkeeren en hun geen leed zou worden gedaan, maar zij integendeel zouden worden uitgenoodigd, den veldarbeid, de visscherij en andere neringen te hervatten, als of geene vreemde troepen in de nabijheid gelegerd waren.

Den 8sten December kwamen andere en meer voorname personen hunne onderwerping aanbieden als:

Aroe Maleh;

Soeloewatang, Maleh en Aroe Soga;

welke voorname hoofden zijn en tot de Toerae Katie of het lijfvolk der Koningin behooren, benevens de zoon van Poengawa Matee Rowe Rie Patempa Daing Madewe en zekere Imam Soera, dat mindere hoofden, maar toch lieden van aanzien zijn.

Den 9den dezer begaf zich de generaal met drie compagnien van het 11de bataillon infanterie en eene compagnie cavalerie naar Pasempa om de positie te verkennen en haar binnen te trekken, indien zij verlaten of ligt neembaar was.

De benaming van Pasempa, het sterke, verdient deze plaats volkomen.

Het acces is uiterst moeijelijk, en langs de twee bestaande wegen, die de generaal volgde, de eene in het gaan, de andere in het terugkeeren, voor kanon onmogelijk; de mortieren zouden echter zonder veel moeite kunnen doorgebragt worden. De eerste weg, die het minst moeijelijk, maar het langste is, en waarmede, zoo beweerd wordt, de positie wordt omgaan, heeft voor de infanterie 9 uren marsch vereischt. De cavalerie heeft dien in $6^1/_2$ uur tijds gedaan. Het bleek echter onjuist te zijn, dat door dezen weg de positie omgaan kan worden. De beide wegen loopen op drie à vier palen vóór de positie te zamen, en naderen de positie in front, waar zij buitengemeen sterk is. De andere weg, hoewel door een moeijelijker terrein loopende, word door de cavalerie in 3 en door de infanterie in 5 uren tijds afgelegd.

Als men de positie op een half geweerschot afstand genaderd is, moet men haar aan den rand van een ravijn over eenen uiterst moeijelijken rotsachtigen weg, waar men niet dan man voor man en met voorzigtigheid gaan kan langs marcheren, in dier voege dat goede schutters achter de borstweer, aan de andere zijde van het ravijn geplaatst, de naderenden één voor één kunnen nederleggen.

Aldus eenige honderd passen doorgemarcheerd hebbende trekt men over het ravijn en moet men dan de eigenlijke borstweer, die eenige passen teruggetrokken en steil opgezet den weg domineert, langs trekken, dan vindt men eene versperring of poort met kanon gewapend in den vorm eener kazemat en zoo smal, dat niet meer dan twee mannen

---

(1) De hoofden, dat zijn de Krains en Daings en hunne zoons, vechten altijd te paard en de minderen te voet.

in front er door kunnen. Daar opgehouden wordende zou de vijand, door de steenmassa naar beneden te storten, alles verpletteren wat er onder staat. Dit défilé doorgekomen zijnde ontmoet men, op twintig à dertig schreden, andere vierkante versterkte ruimten, die alle op zich zelf staande werken zijn maar tot het algemeen systeem behooren. Dan komen weder ledige ruimten met hier en daar in het gewas verborgene positien. Eindelijk nadert men het réduit, waar het verblijf was der Koningin, dat meerdere zich onderling verdedigende versterkingen uitmaakt.

Men mag dus veilig aannemen, dat het verlaten dezer versterking ons veel verlies gespaard heeft.

Door vlugtelingen van de geleden nederlaag onderrigt en te regt beducht dat zij, bij het nemen van Pasempa, in onze handen vallen zou, had de Koningin in aller ijl de plaats verlaten. Zoo overhaast was hare vlugt, dat op weinige passen van hare woning haar draagstoel gevonden werd, dien zij verlaten en voor een paard verwisseld heeft, omdat het eerste vervoermiddel niet snel genoeg was, en zij in den waan moest verkeeren dat onze troepen in aantogt waren.

Behalve de woning van de Koningin, zijnde een gewoon bamboezen gebouw van Makassaarsche bouworde, waren geen andere dan 5 à 6 huizen in het réduit, benevens eene raadzaal met eene verhevene zitplaats, zeer gelijkende op de kansels die men in de Javasche tempels soms aantreft. Alles was ruw en uit wild hout vervaardigd.

In de woning der Koningin werden 80 geweren gevonden, die voor de verdediging van het réduit bestemd schenen, en wijders al hare kleeding, have en goed. Naar hetgeen dat nog, alles ingepakt, gevonden is te oordeelen, kan zij niets dan hare rijkssieraden, voorwerpen van waarde, medegenomen hebben.

Er heerschte eene groote verwarring; alles was ingepakt voor eene verhuizing, maar had, wegens de overhaaste vlugt, moeten blijven staan. Hoewel daar een aantal zaken gevonden zijn, die veel geldswaarde vertegenwoordigen, waren er toch geene kostbaarheden. Lijnwaden, dekkleeden, gordijnen en dergelijk inlandsch huisraad, koperwerk en honderde kleinigheden, die niet genoemd kunnen worden, maakten de gevonden bezitting uit; stoelen, tafels, ledekanten waren niet aanwezig. Het was eene inlandsche huishouding in hare geheele oorspronkelijkheid. De defensive wachthuizen in het front der versterking werden aan de vlammen prijs gegeven.

Na dezen togt naar Pasempah, betrok de generaal verder zijn hoofdkwartier te Palakka, om van daar uit de operatien voort te zetten.

De hierboven vermelde zoo gunstige uitkomsten, welke door onze troepen verkregen zijn, moeten, volgens verklaring van den bevelvoerenden generaal, ten deele ook worden toegeschreven aan de verrigtingen van de eerste expeditie; — vermits de indruk, welke toen reeds door onze wapenen van zee- en landmagt verkregen is en het versterkte punt te Badjoa, gewis niet zonder invloed op de tegenwoordige operatien geweest zijn.

— *Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo.*— De laatst onvangene berigten, loopende tot 20 November jl., bevatten het volgende: Zijner Majesteits stoomschip *Onrust* heeft, op reis naar Poeloe Kanamit, boven de Soengie Bezaran, eene zware benting aangetroffen, die na eene korte, doch dappere verdediging genomen en in brand gestoken is. In die benting is onder anderen een 2ponds kanon buit gemaakt. Te Poeloe Kanamit is niets aangetroffen.

Ter verdediging van Poeloe Petak heeft Zr. Ms. stoomschip *Celebes* de plaats der *Onrust* tijdelijk ingenomen, terwijl de bescherming van de hoofdplaats aan Zr. Ms. stoomschip *Montrado* is opgedragen.

Eene gecombineerde expeditie van Mataraman en Pengaron uit naar Tjinta Poeri, Bras Koening, Soengkeri en Moening is van den 12den tot den 18den November volbragt. De uitslag daarvan was, dat te Tjinta Poeri eene benting stormenderhand genomen en vernield is. Bras Koening was verlaten, doch op een half uur afstand van die kampong werd eene versterking aangetroffen, die na eene korte verdediging eveneens genomen en vernield werd. Ook eene groote hoeveelheid levensmiddelen, die zoowel in die versterking als in een nabij gelegen bosch aanwezig was, werd vernield. Soenkai was ook geheel verlaten, doch in de kampong trof men eene halfvoltooide versterking aan, welke met de kampong geheel verwoest werd. Eindelijk werd de kampong Moening genomen en aan de vlammen ten prooi gegeven. Deze laatste overwinning werd echter niet behaald dan met verlies aan gesneuvelden van een Europeesch sergeant der sapeurs, vier flankeurs, een inlandsch kanonnier en een kettingganger, benevens aan gekwetsten van twee flankeurs, een inlandsch fuselier en een matroos. Een onverhoedsche aanval op den hoofdtroep door een zeventigtal dweepzieke oproerlingen, terwijl twee pelotons op verkenning van de kampong uit waren, was de oorzaak van dit verlies. Het is echter bloedig gewroken, zijnde de vijand genoodzaakt negen lijken op het slagveld achter te laten. Spionnen hebben verzekerd, dat bij die gelegenheid gesneuveld zijn de personen, welke Sulthan Koening tot Pangeran Mangkoe Boemi en tot Praboe Anam had verheven. Den 20sten November was men voornemens den vijand verder naar Tambrangan te vervolgen met eene kolonne, sterk 200 bajonnetten, 30 sapeurs, 130 kettinggangers, 2 houwitsers en 1 mortier.

De gouvernements-commissaris heeft een brief van Pangeran Hidajat ontvangen, waarin deze zijne vreugde betuigt over de komst te Bandjermasin van den gouvernements-commissaris.

Celebes. — Op den 13den November zijn met eene praauw van de negorij Kajoe (Boni) van Aroe Palakka aangebragt de rijksornamenten der negorijen Kajoe, Teko, Lemo-apa en Oedjoeng-Boelo, welke alle tot Boni behooren en voor 1850 onder Aroe Palakka stonden.

Volgens den gezagvoerder dier praauw zijn deze ornamenten op last van het hoofd der genoemde negorijen naar Aroe Palakka overgebragt, omdat de vorstin van Boni gelast had die voorwerpen naar Pasempa te voeren, terwijl dat hoofd en een deel der bevolking van genoemde dorpen vermeenden, dat deze voorwerpen wel aan Aroe Palakka, maar niet aan de vorstin toekwamen.

Deze rijksornamenten bestaan uit de volgende voorwerpen:

voor Kajoe: een donkerblaauwe vlag, in den vorm van een wimpel, genaamd Patata mettieë; een onder-kakebeen van een menschelijk hoofd, genaamd Latowa;

voor Teko: eene gebloemde vlag, voerende in het midden een grooten, wit en rood gevlekten haan, genaamd La-Boeloe-ara;

voor Lemo-apa: eene gebloemde vlag, voerende in het midden een rood, wit en zwart gevlekten haan, genaamd Bakka-Marowee;

voor Oedjoeng Boeloe: twee oude gebloemde zijden vlaggen, genaamd Laparenting.

Omtrent de meerdere of mindere beteekenis aan die voorwerpen te hechten had men niet tot zekerheid kunnen komen.

Z. E. de luitenant-generaal van Swieten is den 17den November te Boele Komba aangekomen en heeft aldaar alles in orde gevonden om de kolonne, welke bestemd was om over land naar Sindjaij te trekken, den 19den daaraanvolgende te doen oprukken. Zr. Ms. stoomschip *Gedeh*, hetwelk zich langer had doen wachten, dan ondersteld werd, was mede te Boele Komba gearriveerd, alwaar dus bij tijds de geheele magt der expeditie vereenigd was. De generaal roemt den goeden geest der troepen en dacht in twee of drie dagen met de schepen voor Sindjai te zijn ter ondersteuning van de beweging over land tegen die plaats. De gezondheid der troepen was goed. Het 4de bataillon had echter zeven manschappen aan dyssenterie verloren.

Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo. — De *Almelo*, gezagvoerder Tjebbes, den 6den December van de Schans van Tuyll vertrokken en den 15den daaraanvolgende des avonds te Soerabaja aangekomen, berigt, dat na de voorvallen van de maand November in het Moeningsche geene belangrijke gebeurtenissen zijn voorgevallen.

— Sedert de tijdingen die wij in ons nommer van 14 dezer mededeelden zijn berigten tot den 29sten November jl. ontvangen uit de Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo, waaraan wij het volgende ontleenen:

De kolonne die tot vervolging van den vijand was te zamen gesteld, heeft, van den 22sten tot den 28sten November, geageerd. Tot hare verrigtingen behoort het vernielen van eene in aanbouw zijnde benting, op den top van eenen heuvel aan den weg van Soenkaij naar Moening, ongeveer $2^1/_2$ uur beneden deze plaats. Van dit punt werd eene omtrekkende beweging over Benoeapadang en Tambrangan naar Moening uitgevoerd. De vijanden, die zich in kleine benden vertoonden, sloegen overal dadelijk op de vlugt.

Volgens geloofwaardige berigten moet de benting aan de Soengi Bezaran, die door Zr. Ms. stoomer *Onrust* is genomen (zie ons nommer van den 14den dezer) verdedigd zijn geweest door den beruchten pembekel Soelil, die, door het springen van een stuk, het leven moet hebben verloren. Deze omstandigheid heeft eenen allergunstigsten invloed gehad op de gezindheid der bevolking in Poeloe Petak, die thans in groote menigte naar hare vroegere woonplaatsen terugkeert.

Pangeran Hidajat-oellah houdt zich nog immer op in Amoentoe, waar hij door zijnen aanhang sulthan genoemd wordt, terwijl zijn broeder, pangeran Wira, als mangkoeboemie (rijksbestierder) betiteld wordt.

De gouvernements-stoomer *Boni* is met eene landingsdivisie van Zr. Ms. stoomer *Montrado* en een detachement infanterie naar Tabanio vertrokken, om van daar uit den pembekel Omboet, die zich te Teheijang ophield, te vervolgen.

De *Onrust* heeft een togt gemaakt naar Teweh, die de gunstigste uitkomsten heeft gehad. Door alle langs de Doesoen-oevers tot boven Teweh gelegen kampongs zijn doorslaande blijken gegeven van de beste gezindheid jegens het gouvernement. De invloed van pangeran Anta-sari moet zeer sterk verminderd zijn. In de aangrenzende rijken heerscht alom eene gewenschte rust, en blijken van vertrouwen op en welgezindheid jegens het gouvernement worden van daar ontvangen.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN

Februarij.	Rivieren.	Waarnemings-punten.		Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
20	Boven-Rhijn. . .	*Keulen*,		+ 38.32	+ 2.47	8 ure	„	0.02
19	Waal.	*Nijmegen*		+ 8.80	+ 2.58	8 „	„	0.08
19	Neder-Rhijn.	*Arnhem*,		+ 8.84	+ 1.93	8 „	„	0.03
19	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,		+ 9.37	+ 2.00	8 „	„	„
18	Boven-Maas	*Maastricht*, (brug)		+ 43.39	+ 1.19	8 „	„	0.14
18		*Maastricht*, (hoofdsluis)		+ 43.05	„	8 „	„	0.15
19		*Grave*,		+ 7.75	+ 2.90	8 „	„	0.21
19	Nieuwe Maas	*Brielle*	H. W.	+ 1.28	„	1 u. 45 m.	0.58	„
			L. W.	— 0.52	„	10 u. 0 m.	0.26	„

Al de rivieren zijn thans van ijs bevrijd.

PROGRAMMA *Certaminis Literarii a Rectore et Senatu Academiae Lugduno-Batavae die VIII mensis Februarii anni MDCCCLX indicti.*

Ex Regis Augustissimi Guilielmi III liberalitate et munificentia, Rector et Senatus Academiae Lugduno-Batavae omnes Academiarum hujus Regni cives et Athenaeorum alumnos in proximum annum ad certamen literarium invitant, et quaestiones a singulis Ordinibus Academicis positas promulgant hasce:

AB ORDINE MEDICORUM.

Praemissa brevi et accurata tum articulorum tum quibus ossa obediunt musculorum descriptione, inquiratur in mechanismum motuum tam manus quam digitorum.

Quam quaestionem, in gratiam eorum, qui responsuri patrio sermone utentur, his verbis indicari posse censuit Ordo:

Men verlangt een onderzoek naar den aard der bewegingen, waarvoor de menschelijke hand en de vingers vatbaar zijn, overeenkomstig het maaksel der daartoe behoorende gewrichten en spieren.

AB ORDINE JURIDICO.

I.

Quid inter bellum terrestre et maritimum interest Jure Gentium Europaeo?

II.

Disquisitio historica de usu et auctoritate Juris Feudalis Longobardici in patria nostra.

Ad hanc quaestionem etiam vernaculo sermone respondere licet.

AB ORDINE THEOLOGICO.

Exponatur, quid de authentia orationum Pauli, *quae in* Actis Apostolorum *leguntur, doceat earum comparatio cum ejusdem Epistolis.*

AB ORDINE DISCIPLINARUM MATHEMATICARUM ET PHYSICARUM.

I.

Quaeritur enumeratio et descriptio piscium aquae dulcis, qui in Neerlandia inveniuntur.

Qui ad hanc quaestionem respondere cupiunt probe annotare debent, quasnam species ipsi viderint. Addantur speciebus non tantum nomina systematica, sed etiam vulgaria, quibus a piscatoribus, variis patriae locis, distingui solent. Praeter notissima LINNAEI et CUVIERII opera, consulendi etiam sunt libri, qui de Piscibus Angliae, Belgii et Austriae a viris meritissimis YARRELL, DE SELYS-LONGCHAMPS, HECKEL et KNER editi sunt. Diagnoses specierum ad normam LINNAEI latino sermone exponantur; in uberiori descriptione auctor, si ipsi magis placet, etiam belgico sermone uti poterit.

II.

Quaeritur expositio critica variarum methodorum, quibus usi sunt physici ad definiendam velocitatem, qua electricitas in corporibus propagatur.

Ad hanc quaestionem etiam patrio sermone respondere licet.

AB ORDINE PHILOSOPHIAE THEORETICAE ET LITTERARUM HUMANIORUM.

I.

Ex Atticis Oratoribus et Poëtis comicis, quibus Plautus Terentiusque addantur, Atheniensium ingenium et mores, quales in vita privata conspiciuntur, accurate et eleganter describantur.

II.

Disquisitio critica de significatione et origine terminationum, in quas exeunt nomina urbium et pagorum in patria nostra.

(*Kritisch onderzoek naar de beteekenis en den oorsprong van de naamsuitgangen der steden en dorpen in ons vaderland*).

Ad hanc quaestionem patrio sermone erit respondendum.

Commentationes, latina oratione conscribendae, nisi diserte patrii sermonis usus praescriptus aut concessus est, et aliena manu describendae, ante diem I m. Decembris hujus anni mittuntor ad Virum Clarissimum SIMONEM VISSERING, Academiae Actuarium. Singulae lemmate inscribuntor adjunguntorque schedulae obsignatae, scriptorum nomina et praenomina integra continentes, eodemque lemmate extrinsecus distinctae.

Ordinum de Commentationibus judicia pronuntiabuntur, optimarumque commentationum scriptoribus, disquisitione ante instituta, praemia tribuentur ipso die Academiae natali a. MDCCCLXI.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

*** De gewone Audientie van den Minister van Staat, Minister van Kolonien, zal op Woensdag den 22sten Februarij 1860, geen plaats hebben.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Rijkstelegraaf.

BESTEDING.

Op Vrijdag, den 24sten Februarij 1860, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Friesland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 2de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Leeuwarden, worden Besteed:

de verbinding der Telegraaflijn langs de Noorder Buitengracht te Franeker met het Telegraafkantoor aldaar, ter verdere voltooijing van de bestaande lijn.

Deze Besteding geschiedt bij enkele inschrijving, volgens art. 7 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Friesland, te Leeuwarden, en op de plaatsen, waar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in die provincie ter lezing gelegd worden.

Acht dagen vóór de Besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en zullen voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur Bölten en de Ingenieur van Deventer, te Leeuwarden.

's Gravenhage, den 3den Februarij 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine, van voornemens zijnde op den 23sten Februarij 1860, onder zijne nadere goedkeuring en in tegenwoordigheid van de gegadigden die zulks mogten verlangen, te doen Aanbesteden de Levering van

60,000 Nederlandsche Ponden Gerookt Spek,

brengt ter kennis van de belanghebbenden:

dat de Biljetten van Inschrijving, op gezegeld papier geschreven en door de gegadigden zelven onderteekend, uiterlijk op den 23sten dezer maand, des voormiddags vóór 12 ure; vrachtvrij, moeten bezorgd zijn aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, en behooren te bevatten duidelijke opgaven van de prijzen (in schrijfletters), waarvoor men geneigd is de Levering, hetzij geheel, of voor een gedeelte (echter voor geene kleinere hoeveelheid dan 5000 Nederlandsche Ponden), overeenkomstig de Voorwaarden van Aanbesteding, per 100 Nederlandsche Ponden, aan te nemen; voorts de namen, voornamen en woonplaatsen der Inschrijvers en van hunne Borgen;

dat de Minister het regt aan zich behoudt, om de aan te besteden hoeveelheid in haar geheel of gedeeltelijk toe te wijzen;

dat Inschrijvingsbiljetten, welke niet aan de hiervoren gestelde eischen voldoen, of waarin bij-conditien vervat, of doorhalingen, of schriftdelgingen gedaan zijn, van de mededinging uitgesloten worden; en eindelijk dat het Bestek dezer Aanbesteding dagelijks (Zondagen uitgezonderd), van 10 ure des vóór- tot 2 ure des namiddags, ter lezing liggen ter Secretarie van het Departement van Marine te 's Gravenhage, aan de Bureaux van de Directie der Marine te Amsterdam en te Vlissingen, alsmede ter Griffien van de Heeren Commissarissen des Konings in de provincien Gelderland en Noordbrabant en het Hertogdom Limburg.

's Gravenhage, den 7den Februarij 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

AANBESTEDING

van verschillende behoeften en materialen ten dienste van de Directie der Marine te Willemsoord.

De Minister van Marine, van voornemen zijnde, op Woensdag den twee en twintigsten Februarij 1860, aan de minst aannemenden te doen Aanbesteden, in tegenwoordigheid van de gegadigden die zulks mogen verlangen, de Levering van de hierna te vermelden verschillende behoeften en materialen ten dienste van de Directie der Marine te Willemsoord, te weten:

1. IJzer in staven en platen en Staal;	17. Steen;
2. Gemaakt IJzerwerk;	18. Kalk en Zand;
3. Koperen Spijkers enz.;	19. Stockholmer Teer;
4. Tin;	20. Gewone Turf;
5. Blik;	21. Graauwdoek;
6. Lood;	22. Draad-, Karl- en Zeildoek;
7. Zink in bladen en Zinkspijkers;	23. Vlagdoek;
8. IJzeren Spijkers;	24. Lakens;
9. IJzerkramerij;	25. Zeil- en Bindgaren;
10. Gereedschappen;	26. Duigen en Bodemstukken;
11. Vijlen en het verkappen van Vijlen;	27. Huiden of Leder;
12. Moscovisch Pek;	28. Smeerkaarsen en Katoen;
13. Verwwaren;	29. Reuzel;
14. Loodwit;	30. Roet;
15. Halfwit glas;	31. Borstelwerk enz.;
16. Scheeps-glas;	32. Papier,

Brengt ter kennis van de gegadigden, dat de Inschrijvingsbiljetten op gezegeld papier geschreven, vóór of uiterlijk op Woensdag den twee en twintigsten Februarij 1860, des middags vóór twaalf ure, franco aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage zullen moeten worden bezorgd.

De Biljetten zullen moeten bevatten eene naauwkeurige opgave van de prijzen, voluit geschreven, waarvoor men de levering van ieder der op het bestek voorkomende artikelen wil aannemen, alsmede het totaal bedrag van het geheele bestek. Voorts zullen de biljetten duidelijk moeten vermelden de namen der inschrijvers en die hunner borgen met hunne woonplaatsen, terwijl op het adres de benaming en het nommer van het bestek, waarop de inschrijving geschiedt, zal moeten worden aangewezen.

Inschrijvingsbiljetten, welke op ongezegeld papier geschreven zijn, zullen niet in aanmerking worden genomen, noch ook die waarin doorhalingen, veranderingen of bij-condities zijn gemaakt geworden.

De voorwaarden, waarop deze aanbesteding zal geschieden, liggen ter lezing aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, bij de Directien der Marine te Willemsoord, te Amsterdam, en te Vlissingen, ten burele van de Commissarissen des Konings in de provincien Noordbrabant en Gelderland, alsmede ter Secretarie van de gemeentebesturen te Rotterdam en te Dordrecht.

's Gravenhage, den 7den Februarij 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen der *Spaansche Regering*, als:

1°. Kustlicht van Calella, provincie Barcelona, aan de *Middellandsche Zee*.

Het kustlicht is geplaatst op den heuvel *La Forreta*, op een kilometer afstand van het gehucht *Calella*, en 52 mètres van den oever der zee.

Het lichttoestel is *catadioptriek*, van de *3de grootte*, met *stilstaand* licht, elke *twee* minuten afgewisseld met eene *heldere* schittering. Het is met gewone helderheid des dampkrings op 18 Engelsche mijlen afstand zigtbaar, en gelegen:

op 41° 36′ 40″ N. breedte, en
» 8° 51′ 38″ lengte Oost van *San Fernando*,
» 2° 39′ 38″ lengte Oost van *Greenwich*.

Het brandpunt is 50.5 mètres boven het oppervlak der zee.

De lichttoren is rond, wit en 4 mètres boven de woning der lichtwachters verheven.

Het licht wordt den 15den December 1859 ontstoken.

2°. Kustlicht *Diego Velasquez*; *Cayo Paredon Grande*, Noordkust van het eiland *Cuba*.

Dit kustlicht is geplaatst op het Noordelijk gedeelte van deze *Cayo* op eene steile rots van 8 mètres hoogte en digt aan den inham *Playa, de Indios*.

Het lichttoestel is *catadioptriek*, van de 1ste *grootte*, *stilstaand*, *natuurlijk licht*, *elke minuut* afgewisseld met *heldere schitteringen*. Het is met gewone gesteldheid des dampkrings op 15 Engelsche mijlen zigtbaar en gelegen:

op 22° 29′ 30″ *N. Breedte* en
» 71° 54′ 42″ *Lengte West van San Fernando*,
» 78° 6′ 42″ *Lengte West van Greenwich*.

Het brandpunt is 48.7 mètres boven de zee verheven. De toren is van ijzer op eenen steenen voet. Het licht brandt sedert den 1sten November 1859.

3°. Monden van de *Ebro* aan de *Middellandsche Zee*.

Volgens eene opneming in de maand Julij laatstleden, gedaan door de Schoonerbrik *Constitution*, aan de Monden der rivier *Ebro*, is het Oostelijk gedeelte van het Eiland *Buda* reeds 4 Engelsche mijlen meer *Oostwaarts* verlengd, dan zulks op de kaart der *Hydrographische Directie* van 1833 is aangewezen en digt op de volgende peilingen regtwijzend.

Kasteel Coll de Balaguir	N. 5° West.
Toren de la Merla	N. 28° West.
Vendrell	N. 36° West.
Zuidelijk deel van de Sierra Monsià	N. 72° West.

's Gravenhage, den 21sten Januarij 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

MINISTERIE VAN OORLOG.

KONINKLIJKE MILITAIRE AKADEMIE.

De Minister van Oorlog

Brengt bij deze ter kennis van Ouders en Voogden, die verlangen mogten, dat hunne Zonen of Pupillen te dezen jare als Kadet op de Koninklijke Militaire Akademie worden geplaatst, dat zij, ten einde bedoelde hunne betrekkingen worden toegelaten tot het vergelijkend Examen, hetwelk in de maand Junij aanstaande te Breda tusschen de Adspiranten naar gezegde plaatsing zal worden gehouden, een Adres aan het Departement van Oorlog zullen behooren in te zenden, en wel vóór den 1sten Mei aanstaande; zullende na dat tijdstip geene verzoeken ter admissie tot voorschreven Examen meer worden aangenomen.

Het voormelde verzoekschrift zal eene naauwkeurige opgave moeten bevatten van den naam, den stand of het beroep, alsmede de woonplaats van Vader, Moeder of van Voogden.

Voorts zal daarbij bepaaldelijk moeten worden vermeld voor *welke dienst* (hier te lande, of in Oost-Indie) en voor *welk wapen* men wenscht dat de jongeling, bij het bezit van de vereischte kunde, als Kadet worde opgeleid; zullende, bijaldien de admissie niet uitsluitend voor één wapen verlangd wordt, in het adres de volgorde moeten worden opgegeven waarnaar men begeeren mogt, dat de jongeling, niet voor het eerst gekozen wapen kunnende worden toegelaten, tot plaatsing bij een ander in aanmerking worde gebragt.

Bij de hierboven bedoelde aanvrage zal moeten worden overgelegd:

1°. eene legale verklaring, waaruit blijkt dat de Adspirant Nederlander is;

2°. de geboorte-acte van den Adspirant; en

3°. eene verklaring van eenen geneesheer, inhoudende dat de Adspirant gevaccineerd is of de kinderpokken heeft gehad.

De Adspiranten zullen, om in dit jaar tot het Examen te kunnen worden toegelaten, op den 1sten September aanstaande den vollen ouderdom van *vijftien* jaar moeten hebben bereikt en niet ouder mogen zijn dan *achttien* jaar, weshalve te dezen jare alleen admissibel zijn jongelingen geboren in het tijdvak van en met 1 September 1842 tot en met 31 Augustus 1845.

De Adspiranten worden vóór den aanvang van het Examen door eene commissie geneeskundig onderzocht en diegenen, welke bij dat onderzoek bevonden worden behebt te zijn met ligchaamsgebreken, welke, ofschoon voor hen geene vrijstelling van de dienst der nationale militie medebrengende, niettemin hun in dienst treden als vrijwilliger bij de Zee- of Landmagt in den weg staan, worden tot het Examen niet toegelaten.

Ten aanzien van het gezigtsvermogen zullen de Adspiranten aan de volgende drie proeven worden onderworpen, te weten:

1°. dat zij op eenen afstand van 250 Nederlandsche strepen eene gewone drukletter (bij voorbeeld dessendiaan romein) duidelijk moeten kunnen zien en onderscheiden;

2°. dat zij op eenen afstand van *vijf* Nederlandsche ellen duidelijk zullen moeten kunnen zien en onderscheiden letters en cijfers ter grootte van drie Nederlandsche duimen, met wit krijt op een zwart bord geschreven; en

3°. dat zij op eenen afstand van tien Nederlandsche ellen met vlugheid zullen moeten kunnen zien, tellen en onderscheiden de bij afwisseling met de regter en linker hand opgestoken vingers, en zulks zoowel met de beide oogen als met elk oog afzonderlijk.

Aan deze *drie* proeven niet voldoende, zal de Adspirant verklaard worden ongeschikt te zijn om als Kadet te worden geadmitteerd.

Het Examen om als Kadet te worden geplaatst bestaat in de volgende vakken:

a. het schrijven;

b. de grammaticale gronden van de Nederlandsche en Fransche talen.

De Adspirant moet met gemak uit de laatste in het Nederlandsch kunnen vertalen.

Van de Adspiranten voor de dienst in Oost-Indie wordt daarenboven geëischt de kennis der eerste gronden van de Engelsche taal, en van de Adspiranten voor de dienst hier te lande eene gelijke bedrevenheid in de Hoogduitsche taal;

c. de gronden der algemeene geschiedenis, inzonderheid tot aan de 16de eeuw, en de aardrijkskunde;

d. de rekenkunde, daaronder begrepen de leer der evenredigheden en de gewone en tiendeelige breuken, met toepassing op het nieuwe stelsel van maten en gewigten, wordende er vooral vereischt dat de Adspirant naauwkeurig en vlug rekene;

e. de vier regels der stelkunst met geheele en gebroken exponenten en de eerste beginselen der meetkunst, tot aan de inhoudvinding der vlakke figuren.

De Adspiranten worden gerangschikt naar de kunde, die zij in de hierboven opgegeven vakken hebben aan den dag gelegd. Bij gelijke kunde komt in de eerste plaats in aanmerking de meerdere kennis in de verschillende talen, in de geschiedenis en in de aardrijkskunde.

De verdere vorderingen in de wiskunde komen dan alleen in aanmerking, wanneer die in de overige vakken gelijkstaan.

Voor de Adspiranten voor de dienst in Oost-Indie is de kennis van het Maleisch letterschrift, en voor de Adspiranten in het algemeen het handteekenen eene aanbeveling.

De plaatsing als Kadet geschiedt naar die rangschikking.

De belanghebbenden worden voorts verwittigd, dat de navolgende plaatsen van Kadet ter vervulling zijn opengesteld, als:

voor de dienst hier te lande:

40 voor de Infanterie;
5 » » Cavalerie;
22 » » Artillerie; en
4 » » Genie;

voor de dienst in Oost-Indie:

2 voor de Cavalerie;
8 » » Artillerie; en
4 » » Genie; en overigens een zeker getal voor de Infanterie, welk getal nader, naar gelang van omstandigheden, zal worden bepaald.

De Kadetten voor het wapen der Infanterie hier te lande betalen f 450 en die voor de wapens der Cavalerie, Artillerie en Genie f 600 als jaarlijksche bijdrage.

Bovendien betaalt ieder Kadet bij zijne intrede voor eerste uitrustinge voor de Infanterie en Cavalerie f 60 en voor de Artillerie en Genie f 85, waarvoor hij, bij het verlaten van de Akademie, de hem aldaar verstrekt, boeken en teekengereedschappen in eigendom behoudt.

De Kadetten, die in dit jaar voor de dienst in Oost-Indie worden geadmitteerd, zullen even als ten vorigen jare geheel voor rekening van de koloniale geldmiddelen worden toegelaten en verder opgeleid. Zij zullen echter niet eerder tot Kadets worden benoemd, dan nadat de Ouders of Voogden zich bij borgtogt hebben verbonden om de uit de Indische geldmiddelen ten behoeve van die jongelingen te verstrekken sommen terug te betalen, bijaldien zij hunne bestemming niet volgen; alleen het geval van overlijden uitgezonderd.

Van de deswege te passeren acte van borgtogt, naar het model dat aan de belanghebbenden door de Gouverneur der Akademie zal worden toegezonden, moet eene eerste grosse in executorialen vorm aan den Raad van Administratie der Akademie worden ingezonden.

Ten slotte wordt ter kennis gebragt van hen, die voor hunne Zonen of Pupillen eene plaatsing voor het leger hier te lande verlangen, en die vermeenen in de termen te verkeeren van het bepaalde bij art. 22 van het Reglement voor gemelde Akademie, dat het verzoek om tegemoetkoming in de studiekosten voor bedoelde hunne betrekkingen gelijktijdig met de aanvrage om toelating tot het vergelijkend examen moet worden gedaan; zullende de daartoe strekkende adressen, welke later worden ingezonden, buiten beschikking worden gehouden. Intusschen wordt daaromtrent opgemerkt, dat zoowel uit hoofde van de beperktheid der fondsen, waarover ten deze kan worden beschikt, als met het oog op de gunstige bepaling ten aanzien van de opleidingskosten der Kadets voor de dienst in Oost-Indie, alleen in zeer bijzondere gevallen, en dan nog slechts tot een gering bedrag, vrijstelling van bijdrage zal worden verleend.

's Gravenhage, den 9den Februarij 1860.

DE CASEMBROOT.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 13den Maart des jaars 1860, des middags ten 12 ure, zal door de Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het zesde district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het gereedmaken en daarna Bestraten van den weg van af den 1sten zijtak des Grooten Wegs der 1ste klasse n°. 3 aan het einde van den gemeente-klinkerweg van Oudenbosch, over Rucphen tot den Rijksweg der 1ste klasse n°. 3 te Zundert, eene lengte uitmakende van 13,584 ellen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving overeenkomstig Art. 17 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den derden en vierden dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat L. Rijsterborgh te 's Hertogenbosch, bij den Ingenieur L. H. J. Mazel te Breda en bij den Opzigter A. Kloppert te Fijnaart.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
P. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN.
De Griffier,
VAN COOTH.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 13den Maart des jaars 1860, des middags ten 12 ure, zal door de Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het zesde district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden aanbesteed:

het gereedmaken der aarden baan met de daarin vereischte steenen heul, benevens de begrinding en gedeeltelijke bestrating met mopklinkers, van den Provincialen Weg van Grave door Velp tot den Maasdijk; uitmakende eene lengte van 2736 ellen.

Deze aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig Art. 14 van het bestek.

Het bestek der bovengemelde aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden en derden dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat L. Rijsterborgh en bij den Ingenieur J. de Kruijff, beiden te 's Hertogenbosch, alsmede bij den opzigter H. Achterbergh te Boxmeer.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
P. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN.
De Griffier,
VAN COOTH.

MINISTERIEN VAN OORLOG EN KOLONIEN.

's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen.

De Inspecteur van de Geneeskundige Dienst der Landmagt brengt bij deze ter kennis van de ouders of voogden die voor hunne zonen of pupillen de toelating als kweekeling bij 's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen mogten verlangen, dat op den 4den Julij 1860 een vergelijkend examen over de adspiranten zal worden gehouden, en dat vóór den 1sten Mei 1860 een daartoe strekkend verzoekschrift aan hem Inspecteur portvrij zal moeten worden ingezonden; zullende na dat tijdstip geene verzoeken tot toelating tot gemeld examen worden aangenomen.

Het voorschreven verzoekschrift, op zegel geschreven, zal moeten inhouden de namen en voornamen, de woon- en geboorteplaats van vader en moeder, of van voogden, en of zij verlangen dat hunne zonen of pupillen bij de Geneeskundige Dienst der Landmagt of bij die in Oost-Indie geplaatst worden; terwijl daarbij voorts nog zullen moeten worden overgelegd de volgende, op zegel geschreven bewijsstukken;

1°. eene verklaring waaruit blijkt dat de adspirant Nederlander is;

2°. de geboorte-acte van den adspirant;

3°. eene verklaring van een geneesheer, inhoudende dat de adspirant is gevaccineerd of de kinderpokken heeft gehad; en

4°. voor hen, die door hunnen ouderdom in de termen der nationale militie mogten vallen, een bewijs, dat zij aan hunne verpligtingen op dat stuk hebben voldaan.

De belanghebbenden worden al verder verwittigd:

dat het examen zich zal bepalen tot de navolgende vakken:

a. het schrijven eener goede en leesbare hand;

b. de grammaticale gronden der Nederlandsche, Fransche en Hoogduitsche talen: de adspirant moet met gemak uit de beide laatste talen in het Nederduitsch kunnen vertalen;

c. de grammaticale gronden der Latijnsche taal en het verstaan van gewoon proza in die taal;

d. de gronden der algemeene en vaderlandsche geschiedenis, en de aardrijkskunde;

e. de rekenkunde, vooral de leer der gewone en tiendeelige breuken, met derzelver toepassing op het nieuwe stelsel van maten en gewigten, alsmede de leer der evenredigheden en der logarithmen; wordende er vooral vereischt dat de adspirant naauwkeurig en vlug rekene;

f. de stelkunst tot en met de vierkants-vergelijkingen, en

g. de eerste beginselen der meetkunst; wordende vooral vereischt dat de adspirant, zonder in den geheelen wetenschappelijken omvang ervaren te wezen, evenwel goed bekend zij met de formulen voor den inhoud der vlakken en ligchamen;

dat de adspiranten vóór den aanvang van het examen geneeskundig worden onderzocht door de Officieren van Gezondheid, daartoe door den Inspecteur van de Geneeskundige dienst der Landmagt te bestemmen; zullende zij, die bij dat onderzoek bevonden worden behebt te zijn met ligchaamsgebreken, welke, ofschoon voor hen geene vrijstelling van de dienst der nationale militie medebrengende, niettemin hun indiensttreden als kweekeling in den weg staan, niet tot het examen worden toegelaten;

dat indien het aantal adspiranten grooter is dan de behoefte, bij gelijke kunde in de eerste plaats in aanmerking komen de meerdere of mindere bedrevenheid in de Engelsche en Grieksche talen, en vervolgens de betrekkelijke vorderingen in de vakken onder de letters *c*, *e*, *f*, *g*, *b* en *d*;

dat de adspiranten op den 1sten September 1860 niet beneden de zestien en niet boven de twintig jaren oud zullen mogen zijn; voorts van een onbesproken gedrag en vrij van alle ligchaamsgebreken;

dat de toelating tot 's Rijks Kweekschool op den 1sten September 1860 zal plaats hebben;

dat de leercursus vier jaren zal duren;

dat de kweekelingen, bestemd voor de dienst der Landmagt, in evenredigheid van hunne verkregen kundigheden en gedragingen, bij openvallende plaatsen, tot kweekelingen der 2de klasse op een tractement van f 200 'sjaars en tot kweekelingen der 1ste klasse op een tractement van f 300 'sjaars bevorderd worden;

dat aan de kweekelingen, bestemd voor de dienst in Oost-Indie, gedurende hunnen vierjarigen studietijd, eene jaarlijksche toelage van f 400 zal worden verleend, behoudens voldoenden borgtogt van den kant der ouders of voogden voor de terugbetaling der verstrekte sommen, wanneer de kweekeling zich aan zijne bestemming onttrekt of wegens traagheid of slecht gedrag wordt ontslagen;

dat de ouders of voogden zich moeten verbinden om, zoolang het verblijf van hunne zonen of pupillen bij 's Rijks Kweekschool zal duren, voor hunne kleeding, voeding, woning, boeken, instrumenten enz. naar behooren te zorgen, en overeenkomstig de bepalingen daaromtrent bij 's Rijks Kweekschool vastgesteld of die nog vastgesteld zullen worden;

dat de kweekelingen, die het onderwijs bij 's Rijks Kweekschool gedurende een of meerdere jaren hebben bijgewoond, uit 's Rijks dienst niet worden ontslagen, dan na den Lande in de betrekking van Officier van Gezondheid *tien achtereenvolgende* jaren te hebben gediend, tenzij het raadzaam worde geoordeeld, dat zij, wegens gebrek aan aanleg of lust tot studie, wegens wangedrag of zedebederf, of wegens ligchaamsgebreken van de Kweekschool worden verwijderd;

dat de kweekelingen van het vierde studiejaar, naar gelang der aan den dag gelegde bewijzen van verkregen bekwaamheden, in die volgorde bij de Landmagt of bij die in Oost-Indie, tot Officier van Gezondheid der Derde Klasse worden voorgedragen;

dat aan de betrekking van Officier van Gezondheid der Derde Klasse bij de Landmagt verbonden is:

a. een tractement van f 800 'sjaars, en

b. de rang van 2den Luitenant;

dat aan de betrekking van Officier van Gezondheid der Derde Klasse voor de Militaire Geneeskundige Dienst der Landmagt in Oost-Indie verbonden is:

a. een jaarlijksch tractement van f 1950, benevens vrije woning of schadeloosstelling voor huishuur, en indemniteit voor fourrage voor twee paarden;

b. een tractement van f 800 'sjaars, gedurende hun oponthoud hier te lande;

c. eene gratificatie van f 380 en een voorschot van f 650, te zamen uitmakende eene som van f 1030, waarover men vóór de afreis kan beschikken, zoodra het schip aangewezen is, waarmede de reis op kosten der Regering zal geschieden, strekkende deze som tot eene behoorlijke uitrusting en tot het aankoopen van boeken en heelkundige zak-instrumenten; en

d. de rang van Tweeden Luitenant bij den Staf der Armée in Indie.

's Gravenhage, den 18den Februarij 1860.

Dr. SNABILIÉ.

MINISTERIE VAN MARINE.

Geneeskundige dienst.

De Inspecteur van de Geneeskundige Dienst der Zeemagt brengt bij deze ter kennis van de ouders of voogden, die voor hunne zonen of pupillen de toelating als kweekeling voor de Geneeskundige Dienst der Zeemagt bij 's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen te Utrecht mogten verlangen, dat op den 4den Julij 1860 een vergelijkend Examen over de adspiranten zal worden gehouden, en dat vóór den 1sten Mei 1860 een daartoe strekkend verzoekschrift aan het Departement van Marine, vrachtvrij zal moeten worden ingezonden, zullende na dat tijdstip geene verzoeken tot toelating tot gemeld Examen worden aangenomen.

Het voorschreven verzoekschrift, op zegel geschreven, zal moeten inhouden: de namen en voornamen, de woon- en geboorteplaats van vader en moeder of van voogden, en dat zij verlangen dat hunne zonen of pupillen bij de Geneeskundige Dienst der Zeemagt geplaatst worden: terwijl daarbij voorts nog zullen moeten worden overgelegd de volgende, op zegel geschreven bewijsstukken:

1°. eene verklaring waaruit blijkt dat de adspirant Nederlander is;

2°. de geboorte-acte van den adspirant;

3°. eene verklaring van eenen geneesheer, inhoudende dat de adspirant is gevaccineerd of de kinderpokken heeft gehad, en

4°. voor hen, die door hunnen ouderdom in de termen der nationale militie mogten vallen, een bewijs dat zij aan hunne verpligtingen op dat stuk hebben voldaan.

De belanghebbenden worden verder verwittigd:

dat het examen zich zal bepalen tot de navolgende vakken:

a. het schrijven eener goed leesbare hand;

b. de grammaticale gronden der Nederlandsche, Fransche en Hoogduitsche talen: de adspirant moet met gemak uit de beide laatste talen in het Nederduitsch kunnen vertalen;

c. de grammaticale gronden der Latijnsche taal en het verstaan van gewoon proza in die taal;

d. de gronden der algemeene en vaderlandsche geschiedenis, en de aardrijkskunde;

e. de rekenkunde, vooral de leer der gewone en tiendeelige breuken, met derzelver toepassing op het nieuwe stelsel van maten en gewigten, alsmede de leer der evenredigheden en der logarithmen; wordende vooral vereischt dat de adspirant naauwkeurig en vlug rekene;

f. de stelkunst tot en met de vierkants-vergelijkingen, en

g. de eerste beginselen der meetkunst; wordende vooral vereischt dat de adspirant, zonder in den geheelen wetenschappelijken omvang ervaren te wezen, evenwel goed bekend zij met de formulen voor den inhoud der vakken en ligchamen;

dat de adspiranten vóór het examen geneeskundig door Officieren van Gezondheid zullen worden onderzocht; zullende zij, die voor de militaire dienst ongeschikt worden bevonden, niet tot het afleggen van examen worden toegelaten;

dat, indien het aantal adspiranten grooter is dan de behoefte, bij gelijke kunde in de eerste plaats in aanmerking komen de meerdere of mindere bedrevenheid in de Engelsche of Grieksche talen, en vervolgens de betrekkelijke vorderingen in de vakken onder de letters *c*, *e*, *f*, *g*, *b* en *d* aangegeven;

dat de adspiranten op den 1sten September 1860 niet beneden de *zestien* en niet boven de *twintig* jaren oud zullen mogen zijn; voorts van een onbesproken gedrag en vrij van alle ligchaamsgebreken;

dat de toelating tot 's Rijks Kweekschool op den 1sten September 1860 zal plaats hebben;

dat de leercursus vier jaren zal duren;

dat aan de kweekelingen, bestemd voor de dienst der Zeemagt, gedurende hunnen vierjarigen studietijd, eene jaarlijksche toelage van f 400 zal worden verleend, behoudens voldoenden borgtogt van den kant der ouders of voogden voor de terugbetaling der verstrekte sommen, wanneer de kweekeling zich aan zijne bestemming onttrekt, of wegens traagheid of slecht gedrag wordt ontslagen;

dat de ouders of voogden *zich moeten verbinden* om, zoolang het verblijf van hunne zonen of pupillen bij 's Rijks Kweekschool zal duren, voor hunne kleeding, voeding, woning, boeken, instrumenten enz. naar behooren te zorgen, overeenkomstig de bepalingen daaromtrent bij 's Rijks Kweekschool vastgesteld of nog vast te stellen;

dat de kweekelingen, die het onderwijs bij 's Rijks Kweekschool gedurende een of meerdere jaren hebben bijgewoond, uit 's Rijks dienst niet worden ontslagen dan na den lande in de betrekking van officier van gezondheid *tien achtereenvolgende* jaren te hebben gediend, tenzij het raadzaam worde geoordeeld dat zij, wegens gebrek aan aanleg of lust tot studie, wegens wangedrag en zedenbederf of wegens ligchaamsgebreken van de Kweekschool worden verwijderd;

dat de kweekelingen van het 4de studiejaar, naar gelang der aan den dag gelegde bewijzen van verkregen bekwaamheden, in die volgorde en naar gelang der bestaande behoefte, tot Officier van Gezondheid der Derde klasse bij de Zeemagt worden voorgedragen; en

dat aan de betrekking van Officier van Gezondheid der Derde klasse bij de Zeemagt verbonden zijn:

1°. een activiteits-tractement van f 800 's jaars;

2°. een tafelgeld en toelage vastgesteld voor de Officieren van Gezondheid der Zeemagt, naar gelang hunner diensten binnengaats, in zee of in Oost- of West-Indie, waaromtrent de belanghebbenden, des verkiezende, nadere inlichtingen bij hem Inspecteur kunnen bekomen;

3°. de rang van Tweeden Luitenant bij het corps Mariniers; en

4°. op non-activiteit zijnde, een tractement van f 600 's jaars.

's Gravenhage, den 13den Februarij 1860.

De Inspecteur voornoemd,
G. F. POP.

MILITAIRE BROODBAKKERIJ.

Onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog zal door den Majoor, Plaatselijken Kommandant te Grave, op den 6den Maart aanstaande, des middags ten 12 ure, publiek worden Aanbesteed:

10 Last Oude Rhijn-tarwe, wegende minstens 77 Ned. ponden per mud in de maat;

2 Last en 20 Mud Oude Blanke inlandsche Rogge, wegende minstens 72 Ned. ponden per mud in de maat.

De Biljetten van inschrijving en de aangeboden Monsters, welke van een gelijk Merk voorzien moeten zijn, zullen vóór dat uur op het Bureau van genoemden Kommandant bezorgd moeten wezen, alwaar ook dagelijks, des morgens van 10 tot 12 ure, de Voorwaarden ter lezing zullen liggen.

Grave, 16 Februarij 1860.

De Majoor, Plaatselijke Kommandant voornoemd,
BENIER.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

* * De Burgemeester, Strandvonder van 's Gravenhage, roept elk en een iegelijk op, die meent geregtigd te zijn tot eene Boot, van buiten zwart en van binnen groen en wit geverwd; gemerkt van buiten 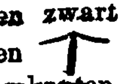 van binnen M × A en op de middelste doft L; alsmede tot een gekapten scheepsmast, waarvan de salingen zwart geverwd.

's Gravenhage, den 20sten Februarij 1860.

De Burgemeester, Strandvonder voornoemd,
F. G. A. GEVERS DEYNOOT.

STRANDVONDERIJ.

Voor de tweede maal worden tot Reclame opgeroepen de geregtigden tot de volgende in volle Zee opgevischte en alhier geborgen Goederen:

een Scheepje, Visschersvaartuig, zoogenaamd Logger, voerende den naam van Le beau grand Calais, in de Zeilen en op den Boeg gemerkt met de letters C A 1, 106, met staand en loopend Want, Anker en Vischtuig;

twee Fusten Terpentijnwater, gemerkt het eene Fust F R. [C] het andere A. [L]; en

een Fust Olie, gemerkt Jh. Sourbet fils M. de Marran B. E.

Stad aan 't Haringvliet, 19 Februarij 1860.

De Burgemeester Strandvonder,
Kolff van Oosterwijk.

BESTEDING.

Vijdtpolder.

Op Dingsdag den 6den Maart 1860, des voormiddags ten half twaalf ure, zal, door de Erven Vijdt, de Erven Hoevaart Vijdt en de Erven van der Duyn, voor den te Rosendaal residerenden Notaris H. A. A. Wenning, en ten huize van den Burgemeester van Hoogerheyden, worden Besteed:

de Bedijking der Schorren, gelegen voor de Nieuwe Zuid-, de Zuid-, de Noord- en de Nieuwe Heukelenoord-polders, onder de gemeente Ossendrecht en Woensdrecht, in de provincie Noord-braband.

De Besteding geschiedt bij enkele inschrijving, volgens art. 28 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter inzage bij den Burgemeester van Hoogerheyden; den bewoner van de Nieuwe Hoeve in den Nieuwen Zuid-polder; en is, op franco aanvrage, met de Situatie-teekening, te bekomen bij den Boekhandelaar J. Hermans te Breda, tegen den prijs van één gulden.

Den eersten, tweeden en derden Maart 1860 zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en zullen voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer Mr. T. J. van Reysingen, advocaat te Rosendaal, en den Ingenieur van den Waterstaat Mazel, te Breda.

*** De Commissie van beheer over eenige voor rekening der gemeenten Naaldwijk, Monster, 's Gravesande en Wateringen verbeterde wegen in het Westland maakt bekend dat op heden heeft plaats gehad de Uitloting van een aandeel af f 500 in de geldleening van f 55,000, ten behoeve dier wegen gedaan en dat daarbij ter aflossing is aangewezen het aandeel n°. 12.

Welke aflossing, tegen voldaanteekening en teruggaaf van het uitgeloten aandeel, en daarbij uitgegeven niet vervallen coupons zal geschieden ten Kantore van den ondergeteekende, Penningmeester der voorschreven Commissie, wonende te 's Gravesande, welke daartoe als ook tot de betaling der op den 1sten Mei aanstaande te verschijnen interest-coupons van gezegde geldleening vaceren zal op de werkdagen in de eerste helft van de maand Mei 1860, van des morgens 9 tot des middags 12 ure.

's Gravesande, 18 Februarij 1860.

A. J. van de Kasteele.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Rotterdam, gepronuntieerd den 15den Februarij 1860, is Mejufvrouw *Passcheriena Johanna Frederica van der Kloot*, op eigen verzoek, gesteld onder Curatele.

Rotterdam, 17 Februarij 1860.

De Officier van Justitie bij de Arrondissements-regtbank,
A. Siewertsz van Reesema, *Substituut.*

CURATELE.

Bij Vonnis van de Arrondissements-regtbank te Amersfoort, den 15den Februarij 1860 in het openbaar uitgesproken, is *Clara van Eck*, Werkster, wonende te Cothen, op eigen verzoek, wegens zwakheid van vermogens gesteld onder Curatele.

De Officier van Justitie bij de Regtbank voornoemd,
G. Turk.

*** Ten verzoeke van *Johannes Jacobus Spee*, wonende te Eede, bij beschikking der Arrondissements-regtbank te Amersfoort geregtigd ten deze kosteloos te procederen, is bij Vonnis van voormelde Regtbank, den 15den Februarij 1860 in het openbaar uitgesproken, *Gradus Spee*, zonder beroep, wonende te Wijk bij Duurstede, ter zake van krankzinnigheid gesteld onder Curatele.

De Procureur van den Requirant,
[Kosteloos.] G. J. G. van Bockom Maas.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Maastricht van den 16den Februarij 1860, is *Lodewijk Hertzdahl*, woonplaats hebbende te Sittard, gecustodieerd in het Geneeskundig Gesticht voor krankzinnigen te 's Bosch, op verzoek van zijne Moeder *Sara Wolff*, Weduwe van *Bernard Hertzdahl*, zonder beroep, wonende te Sittard, ter zake van krankzinnigheid, gesteld onder Curatele.

De Procureur der Eischeresse,
[Kosteloos.] Leopold Nypels.

BEKENDMAKING.

Bij behoorlijk geregistreerde Acte, verleden voor het Kantongeregt te Meerssen, Arrondissement Maastricht, den tienden Februarij 1800 zestig, is aan *Pieter Schols*, zonder beroep, volgens opgave geboren den elfden September 1839, wonende te Beek, Zoon van wijlen *Jan Mathijs Schols* en *Anna Maria Penders*, na verhoor van deszelfs Voogd, toeziende Voogd en Bloedverwanten, Handligting verleend, en aan hem bepaaldelijk toegekend de Regten: tot de gedeeltelijke of de geheele ontvangst, de uitgave van, en de beschikking over zijne inkomsten, het sluiten van verhuringen, het bebouwen zijner landerijen en het uitoefenen van zoodanige bedrijven als daartoe noodzakelijk zijn, en eindelijk tot het uitoefenen van eenig handwerk.

Geschiedende deze bekendmaking ter voldoening aan Art. 486 Burgerlijk Wetboek.

De Griffier bij voornoemd Kantongeregt,
A. Grube.

*** Blijkens Proces-Verbaal, in dato 17 Februarij 1860, is voor den Heer Regter van het derde Kanton van het eerste Arrondissement der provincie Noordholland (hoofdplaats Amsterdam), door *Cornelis Jacobus Leen*, Zeeschipper op de Utrechtsche Pakschuit, wonende te Amsterdam, aan den Singel bij de Schoorsteenvegerssteeg, de verklaring afgelegd, dat hij aan zijn een-en-twintigjarigen Zoon *Cornelis Jacobus Leen*, geboren uit zijn vorig huwelijk met wijlen *Geertruida Sara van den Heuvel*, Handligting verleent tot de uitoefening van het beroep van Zeeschipper en het aangaan van alle daartoe vereischte verbindtenissen.

Waarvan openbare afkondiging ter voldoening aan Art. 486 Burgerlijk Wetboek.

De Griffier van voornoemd Kantongeregt,
Mr. W. A. N. Aberson.

*** Bij Acte, op den 17den Februarij dezes jaars 1860, ten overstaan van den Notaris *Jacobus de Man* en getuigen, alhier verleden en geregistreerd, is de Vennootschap aangegaan tusschen de ondergeteekenden *Antonius Wamsteeker* en *Franciscus Antonius Wamsteeker*, wonende te Amsterdam, tot het fabriceren van Gouden en Zilveren Werken, den Handel daarin en in Diamanten enz., onder de Firma *A. Wamsteeker en Zoon*, met den 1sten Januarij jl. met onderling goedvinden Ontbonden, met bepaling dat de eerst-ondergeteekende *A. Wamsteeker* met de geheele vereffening is belast, en de gemelde Fabriek en Handel voor zijne eigene rekening, onder de Firma voormeld, zal voortzetten, te rekenen van af 1°. Januarij 1860, zonder verdere aansprakelijkheid van den tweeden ondergeteekende.

A. Wamsteeker.
F. A. Wamsteeker.

*** Bij Acte, den 18den Februarij 1860 verleden te Amsterdam voor den Notaris *J. H. C. Freijer*, hebben de ondergeteekenden *Cornelis Jouwert Stapert*, Koopman, en *Hermanus Johannes Pijpers*, zonder beroep, beiden wonende te Amsterdam, met elkander eene Vennootschap aangegaan tot het drijven, voor gemeenschappelijke rekening, van Handel in Turf en Hout en andere Brandstoffen, zoo in het Groot als in het Klein, waarbij onder anderen is overeengekomen:

dat deze Vennootschap zal worden gedreven onder de Firma van *Stapert en Pijpers;*

dat zij zal gevestigd zijn te Amsterdam;

dat zij is aangevangen den 16den Februarij dezes jaars en is aangegaan voor den tijd van vijf jaren;

dat bij niet-schriftelijke opzegging, zes maanden vóór het verstrijken van dien termijn, de Vennootschap weder een jaar zal worden voortgezet en zoo vervolgens van jaar tot jaar;

dat ieder der Vennooten het regt zal hebben de Firma te teekenen, doch tot niets anders dan tot zaken de Vennootschap betreffende;

dat geen der Vennooten, zonder toestemming van den anderen Vennoot, ten behoeve der Vennootschap gelden zal mogen opnemen, noch aan anderen ter leen geven, noch de Firma als borg verbinden.

C. J. Stapert.
H. J. Pijpers.

*** Tusschen *Werner Dahme* en *Felix van Pelt*, beiden Kooplieden te Roermond, is bij behoorlijk geregistreerde Acte, verleden voor den aldaar residerenden Notaris *Charles Guillon*, in dato den 26sten Junij 1859, de Vennootschap gevestigd geweest te Roermond, onder de Firma van *Dahme en van Pelt*, tot het drijven voor algemeene rekening van Handel in Droogerijen en Verwstoffen, mitsgaders in Likeuren en Wijnen, en welke Vennootschap, voor geen bepaald tijdvak aangegaan, reeds vroeger met onderling goedvinden van partijen had opgehouden te bestaan, wettiglijk Ontbonden.

Voorts is bij die Acte onder anderen bepaald, dat de Handel in Droogerijen, Verwstoffen en Likeuren aan *Felix van Pelt* en die in Wijnen als ook Likeuren aan *Werner Dahme* zal toebehooren, terwijl alle batige boekschulden, welke de ontbondene Vennootschap blijkens de boeken op 1 November 1856 te vorderen had, uitsluitend ten behoeve van den heer *van Pelt* zullen blijven en door hem op naam der ontbondene Firma kunnen geënd worden.

Roermond, 16 Februarij 1860.

Namens de leden van gemelde Firma,
J. W. Dahme. F. van Pelt.

Verbetering. — In de advertentie betreffende de Vennootschap van *Poel en Zonen* (zie ons n°. 42) staat: *Roeijer Poel en Zonen*, lees: *Weijer Poel en Zonen.*

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Maandag 20 Februarij 1860.

Amsterdam.

	pCt			
Nederl. W. Sch.	2½	64 11/16	64 13/16	64 13/16
Dito dito	3	76	76⅛	—
Dito dito	4	98⅜	—	—
Syndicaat	3½	—	—	—
Handel-maatsch.	4½	126	—	—
Belgie. Bij *Roth. schild.*	2½	—	—	—
Rusl. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	103⅝	—	—
Dito 1828–1829.	5	102⅛	—	—
Dito 1840.	4	79⅝	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito 1854.	5	90	—	—
Dito 1855.	5	99¾	99⅞	—
Engelsche	4½	—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe 3% thans.	1¾	33½	33⅝	
Amortisable.		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	42 15/16	43 3/16	43⅛
Portug. Te Lond.	3	43 13/16	—	—
Oostenr. Metall. 1816–1852	5	48⅛	48 5/16	48¼
Dito Zilv. Nation.	5	54¼	54 7/16	54 5/16
Dito Zilver 1849–1854	5	70⅞	71	—
Dito 1847–1852.	2½	26¼	—	—
Mexico. Londen.	3	—	—	—
Grenada id.	2¾	—	—	—
Venezuela id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols	3	pCt.	94¾
Mexico			—
Spanje	3	»	—
Dito	1¾	»	—
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	67.95
Fr. Créd. Mob.			747
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1¾	»	—
Russische Spoorwegen			—

Antwerpen.

Metalliek.	5	pCt.	50½
Nat. Metalliek	5	»	57¼
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1¾	»	—
Credit Prost.			—

Weenen.

Metalliek.	5	pCt.	69.00
Idem Nationaal			77.40
Wissel Londen.			131.75

TE GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.